

GEOLOGINEN TUTKIMUSLAITOS

MAAPERÄOSASTO, raportti P13.4/81/55

Carl-Göran Stén ja Timo Varila

PUNKALAITUMEN TURVEVAROISTA JA NIIDEN KÄYTTÖMAHDOLLISUUKSISTA

Espoo 1981

PUNKALAITUMEN TURVEVAROISTA JA NIIDEN KÄYTTÖ-
MAHDOLLISUUKSISTA

Carl-Göran Stén ja Timo Varila

Espoo 1981

SISÄLLYSLUETTELO

1. JOHDANTO	2
2. TUTKIMUSMENETELMÄT	3
2.1. Kenttätutkimukset	3
2.2. Suokartat ja profiilit	4
3. SUOT JA TURVEKERROSTUMAT	7
3.1. Punkalaitumen suot ja soistuneisuus	7
3.3. Pinta-ala- ja tutkimustarkkuustiedot	9
3.3. Korkeussuhteet, hydrologia ja pohjamaalajit	9
3.4. Suotyypit ja ojitustilanne	10
3.5. Turvelajit ja turpeen maatuneisuus	11
3.6. Turvekerrostumien paksuus ja turvemäärät	12
4. SUOKOHTAINEN SELVITYS	13
5. SOIDEN KÄYTTÖMAHDOLLISUUDET	55
5.1. Suokohtainen käyttökelpoisuus- tarkastelu	57
5.2. Punkalaitumen käyttökelpoiset turve- varat	63
6. YHTEENVETO	66
7. KIRJALLISUUTTA	67

1. JOHDANTO

Geologisen tutkimuslaitoksen toimesta on suoritettu turvetutkimuksia Punkalaitumen kunnan alueella jo v. 1961 liittyen maamme turvevarojen kokonaisinventointiin. Tällöin tutkittiin neljä suota: Isosuo, Arkuinsuo, Lyllysuo ja Yhisuo, lähinnä polttoturvetuotantoa varten.

Maaperäkartoitukseen liittyviä turvetutkimuksia Punkalaitumella suoritettiin yli 20 ha:n suuruisilla soilla Huittisten (2112) ja Toijalan (2114) kartta-alueilla v. 1975 ja Loimaan (2112) kartta-alueella v. 1975 ja 1977. Mainittujen kartta-alueiden maaperäkartat on jo julkaistu ja niitä koskevat karttalehtiselitykset ilmestynevät lähivuosina.

Tässä selvityksessä on Satakunnan seutukaavaliiton pyynnöstä koottuna Punkalaitumen kunnan osalta suoritettujen turvetutkimusten tulokset. Työ on myös osaltaan esiselvitys Punkalaitumen tutkituista soista ja niiden turvevarojen tarkoituksenmukaisesta hyödyntämisestä.

Satakunnan seutukaavaliiton toimesta on alustavasti selvitetty Satakunnan turvevarat (Kellomäki 1970). Punkalaitumen osalta on lueteltu 11 laajinta suota, joiden yhteispinta-ala on 2 360 ha. Näistä Turveteollisuusliiton suorittamat tutkimukset käsittävät 9 suota ja yhteensä 2 225 ha.

Geologisen tutkimuslaitoksen kenttätutkimuksia on johtanut geologi Carl-Göran Stén. Kenttätutkimuksissa ovat avustaneet laitoksen kesäharjoittelijat E. Raikamo, T. Varila, K. Virtanen ja P. Vuori. Tämän esiselvityksen kenttä-materiaalin käsittelyssä ja laadinnassa on avustanut LuK T. Varila Satakunnan seutukaavaliiton rahoittamana. Kartta- ja profiilipiirrustukset on tehty Geologisen tutkimuslaitoksen maaperäosaston piirtämössä työnjohtaja Pirkko Oranteen johdolla. Tekstin puhtaaksikirjoituksen on suorittanut Maila Koivisto. Kaikille tämän tutkimuksen eri työvaiheisiin osallistuneille tekijät esittävät parhaimmat kiitoksensa.

2. TUTKIMUSMENETELMÄT

2.1. Kenttätutkimukset

Kenttätutkimuksissa on noudatettu Geologisen tutkimuslaitoksen "Turvetutkimusten maasto-oppaan" (Lappalainen, Stén & Häikiö, 1978) mukaisia menetelmiä. Merkittävimmät suot on tutkittu linjaverkostoa käyttäen ja pinta-alaltaan pienet, saarekkeiset tai metsäiset suot hajapistein, jolloin on pyritty pistetiheyteen 2 tutkimuspistettä/10 ha. Linjaverkosto on laadittu soille siten, että selkälinja kulkee suon pituussuunnassa ja sitä vastaan on tarpeen mukaan poikkilinjoja 300 - 500 metrin välein. Kairauspisteet sijaitsevat linjastossa 100 m:n välein. Suon reunoilla pisteet sijaitsevat tiheämmin suoaltaan syvyyssuhteiden tarkentamiseksi.

Linjaverkoston kairauspisteiden korkeudet on saatu vaaitsemalla. Vaaituspisteiden tiheys on ollut 50 m ja suon laidoilla tarpeen vaatiessa vieläkin tiheämpi. Korkeuden mittaus on sidottu valtakunnalliseen kiintopisteverkoston (N60-taso).

Jokaisella tutkimuspisteellä määritettiin suon nykyistä tilaa ilmentävät: suotyyppi (luonnontilainen ja/tai ojituksen myötä muuttunut), suon pinnan vetisyys 5-asteikolla (kuiva, normaali, vetinen, hyllyvä, rimpinen), mättäisyys (%:ina) sekä mättäiden keskimääräinen korkeus (dm:issä), puuston puulajisuhteet (%:ina), puiden tiheys ja kehitysluokka ja mahdolliset hakkuut (avo- tai harvennushakkuu).

Turvekerrostumien kairauksissa käytettiin Hiller-suokairaa. Kerrostumista määritettiin desimetrin tarkkuudella pääturvelaji (rahkaturve = St, saraturve = Ct ja ruskosamaturve = Bt) lisätekijöineen sekä niiden suhteelliset osuudet (6-asteikolla), turpeen maatuneisuus (v. Postin 10-asteikolla, jossa H_1 tarkoittaa maatumatonta, H_5 kohtalaisen maatumutta ja H_{10} täysin maatumutta turvetta), kosteus (5-asteikolla) ja kuituisuus (6-asteikolla). Kairaus ulottui aina mineraalimaahan saakka, joka myös määritettiin.

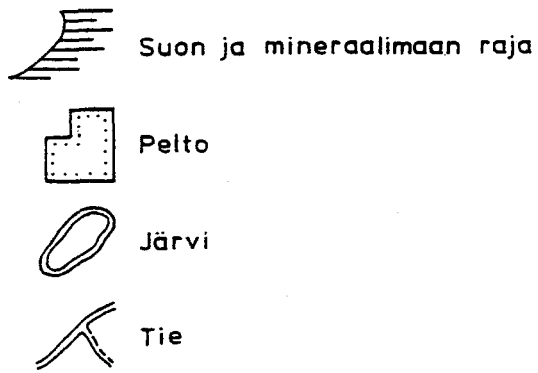
Suossa olevan lahoamattoman puuaineksen osuus (= liekoisuus) määritettiin siten, että tutkimuspisteen ympäristö pliktattiin noin viiden metrin säteellä kahden metrin syvyyteen kymmenessä eri kohdassa. Todetut lieko-osumat ilmoitettiin erikseen 0 - 1 m:n ja 1 - 2 m:n välisissä syvyysvyöhykkeissä kantopitoisuusprosentteina suon alle 2 m:n kerroksen turvemäärästä (ns. Pavlovin menetelmää soveltaen). Kantopitoisuus on jaettu viiteen ryhmään seuraavasti: liekoja ei esiinny tai esiintyy keskimäärin hyvin vähän (0 - 0,5 %), vähän (0,6 - 1,0 %), kohtalaisesti (1,1 - 2,0 %), runsaasti (2,1 - 3,0) ja erittäin runsaasti (yli 3 %).

2.2. Suokartat ja profiilit

Kaikista tutkituista soista on piirretty suokartta, mitta-kaavassa 1 : 10 000, jonka pienennös on suokohtaisen selvityksen yhteydessä. Kartasta selviää kairauspisteiden sijainnit. Kairausteitojen perusteella on laskettu turpeen keskimaatuneisuus, joka on ilmoitettu pisteen yläpuolella ja heikosti maatuneen (H_{1-4}) pintakerroksen ja koko turvekerroksen vahvuus (dm). Lisäksi kartoissa on turvekerroston paksuutta osoittavat syvyyskäyrät 1 m:n välein, korkeuskäyrät ja huomattavimmat ojat sekä tiestö.

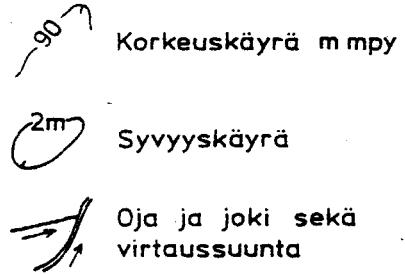
Linjaverkostolla tutkituista soista on vaaitus- ja kairaustulosten perusteella laadittu turvelajeja ja maatuneisuutta kuvaavia poikkileikkauksia (profiileja). Maatuneisuutta kuvaavissa profiileissa on maatuneisuusasteikko (H_{1-10}) jaettu kolmeen eri luokkaan lähinnä turpeen käyttötarkoituksia silmälläpitäen seuraavasti: H_{1-3} , H_4 ja H_{5-10} . Turvelajiprofiileissa on turvelajien lisäksi ilmoitettu suotyyppi, liekoisuus (lieko-osumien lukumäärä 0 - 1/1 - 2 metrin syvyysvyöhykkeessä) 10 pliktauskertaa kohden sekä pohjamaalajit. Kairauspisteen paikka on merkitty profiilien pintaan pienellä pystyviivalla. Turvelajit ja pohjamaalajit on esitetty symbolein. Linjan suunta ja suon absoluuttiset korkeudet ovat profiilin sivukehyksissä. Alakehykseen on merkitty linjan pituus. Suokarttojen ja profiilien merkien selitykset on esitetty kuvassa 1.

SUOKARTTA:

Kairauspiste:

6,9
3/44
Keskimääräinen maatuneisuus
Heikosti maatonut kerros dm/
Turvepaksuus dm

PROFIILIT:

Turvelajit:

	Rahka	(Sphagnum)	S
	Sara	(Carex)	C
	Ruskosammal	(Bryales)	B
	Sararahka	(Carex-Sphagnum)	CS
	Rahkasara	(Sphagnum-Carex)	SC
	Ruskosammalsara	(Bryales-Carex)	BC
	Tupasvilla	(Eriophorum)	Er
	Suoleväkkö	(Scheuchzeria)	Sch
	Korte	(Equisetum)	Eq
	Järviruoko	(Phragmites)	Phr
	Raate	(Menyanthes)	Mn
	Varpuaines	(Nanolignidi)	N
	Puuaines	(Lignidi)	L

Pohjamaalajit:

	Karkeadetrituslieju	Kdl
	Hienodetrituslieju	Hdl
	Järvimuta	Jämu
	Savilieju	SaLj
	Liejusavi	LjSa
	Savi	Sa
	Siltti	Si
	Hiekka	Hk
	Sora	Sr
	Moreeni	Mr
	Kallio	Ka

Muita symboleja:

Liekoisuus:

3/2 Lieko-osumat syvyydessä 0-1m/1-2m

Turpeen maatuneisuus:

	H ₁₋₃
	H ₄
	H ₅₋₁₀

Kuva 1. Käytetyt symbolit ja lyhenteet.

Profiileissa käytetyt lyhenteet:

Luonnontilaiset suotyypit: Muuttuneet suotyypit:

Nevat:

kalvakkaneva	KN	ojikot	oj
lyhytkortinen neva	LKN	muuttumat	mu
rahkaneva	RN	turvekankaat	tk
saraneva	SN	- mustikkaturvekangas	Mtk
silmäkeneva	SIN	- puolukkaturvekangas	Ptk

Rämeet:

isovarpuinen räme	IR	turpeennostoalueet	ta
kangasräme	KGR	- jyrsinturpeennostoalue	Jta
keidasräme	KER	- palaturpeennostoalue	Pta
korpiräme	KR	pelto	pe
rahkaräme	RR		
sararäme	SR		
tupasvilläräme	TR		

Korvet:

kangaskorpi	KGK		
ruoho- ja heinäkorpi	RHK		
varsinainen korpi	VK		

3. SUOT JA TURVEKERROSTUMAT

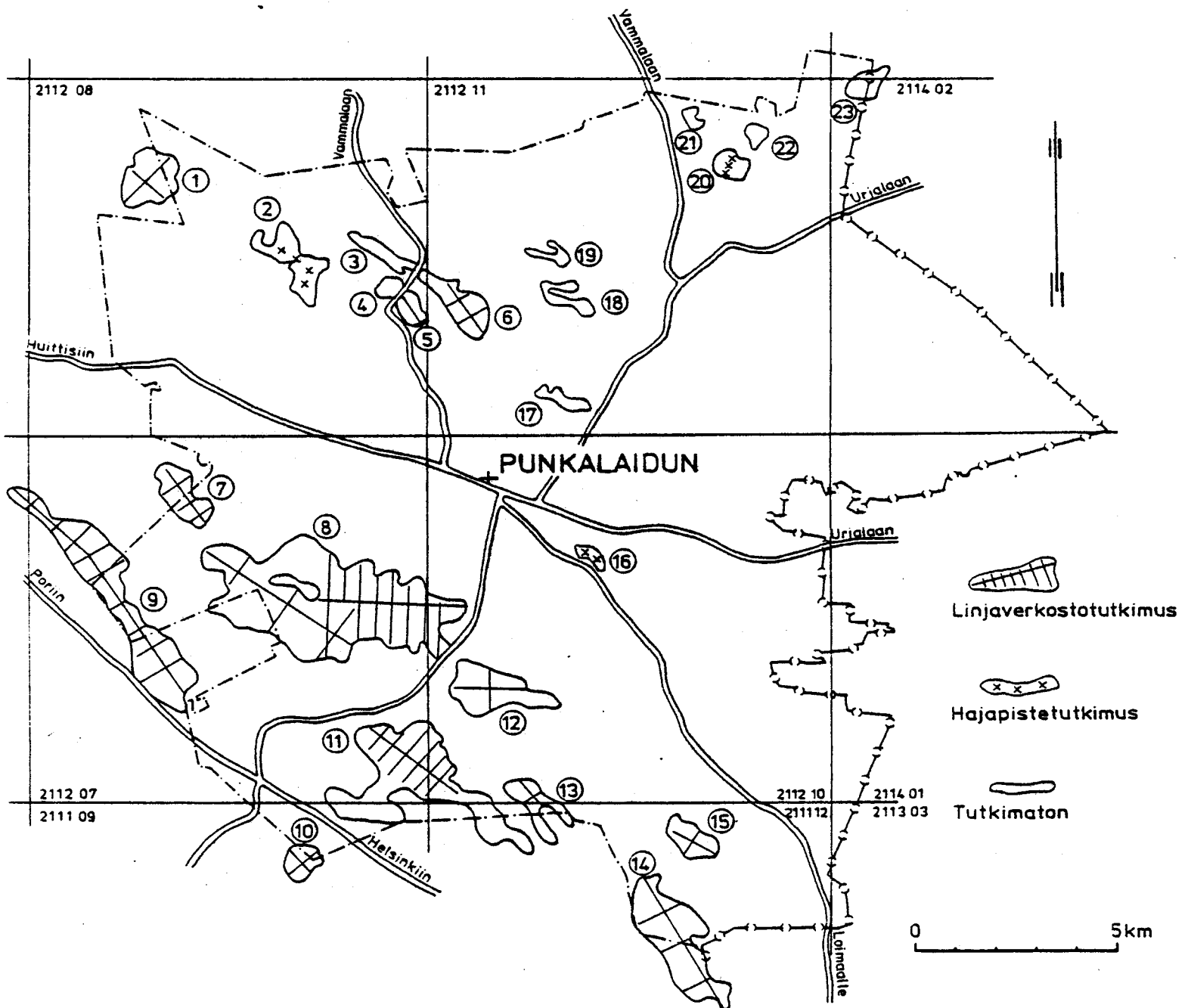
3.1. Punkalaitumen suot ja soistuneisuus

Punkalaitumen kunnan maapinta-alasta (36 310 ha) on kolmannen valtakunnallisen metsän arvioinnin mukaan soistunutta 11 - 20 %, mikä on keskimäärin noin 5 400 ha. Soistuneimmat alueet sijaitsevat kunnan sekä pohjois- että lounais- ja eteläosissa, kun taas kunnan keskiosat ovat vähiten soistuneita (Ilvessalo 1960).

Punkalaitumen kunnan alueella suoritetussa maaperäkartoitukseen liittyvissä turvetutkimuksissa on inventoitu 16 yli 20 ha:n kokoista suota. Peruskartoista on todettu yhteensä 23 suon koon ylittävän 20 ha:n pinta-alan. Näistä sijaitsee 9 suota kuntarajalla, joten osa suon pinta-alasta sijaitsee naapurikuntien alueilla. Punkalaitumen yli 20 ha:n kokoisten soiden pinta-alan mukainen luokittelu on seuraava:

yli 400 ha	2 kpl
200 - 399 ha	2 "
100 - 199 ha	2 "
50 - 99 ha	5 "
20 - 49 ha	12 "

Tutkittujen soiden sijoittuminen on esitetty kuvassa 2.

1. Hakasuo	12. Lylysuo
2. Riuttaissuo	13. Vihalaidansuo
3. Taikinavuorensuo
ja Karjasuo	14. Telkunsuo
4. "Röyskänvuori"	15. Leutsunsuo
5. Kankaanniskansuo	16. "Rautionmaansuo"
6. Yhisuo	17. Rajasuo
7. Holstinsuo	18. Kitusuo - Pehkusuo
8W. Isosuo W (länsiosa)	19. Hassinsuo
8E. Isosuo E (itäosa)	20. Nevansuo
9. Ilmiönsuo	21. Lammelansuo
10. Ketosuo	22. Ilvessuo
11. Arkkunsuo	23. Kuljunsuo

Kuva 2. Punkalaitumen yli 20 ha:n suot ja niiden sijain-
ti sekä käytetyt tutkimusmenetelmät.

3.2. Pinta-ala- ja tutkimustarkkuustiedot

Osittain tai kokonaan Punkalaitumen alueella sijaitsevien yli 20 ha:n suuruisten soiden yhteispinta-ala on 4 091 ha. Tästä on tutkittu yhteensä 3 801 ha, josta 2 670 ha sijaitsee Punkalaitumen kunnan alueella. Tutkittujen soiden yli 1 m:n syvyinen alue on 3 123 ha eli 86 % ja yli 2 m:n 2 446 ha eli 64 %. Linjaverkostomene- telmällä tutkittujen soiden lukumäärä on 13, hajapiste- menetelmällä 2 kpl ja tutkimattomia ovat 8 suota (vrt. kuva 1). Tutkimuslinjaa on soille laadittu yhteensä 78 580 km.

Tutkimuspisteitä on yhteensä 878 kpl, joista 579 on yli 1 m:n ja 476 yli 2 metrin syvyisiä. Tutkimuspiste- tiheys on keskimäärin 2,45/10 ha Punkalaitumen soilla.

3.3. Korkeussuhteet, hydrologia ja pohjamaalajit

Punkalaitumen suot sijoittuvat korkeustasojen 75 - 120 m mpy (metriä merenpinnan yläpuolella) väliin. Niiden keskimääräinen korkeustaso on 95 m. Alhaisimmalla tasolla on kunnan luoteisnurkassa sijaitseva Hakasuo, jonka kor- keus on 75 - 79 m mpy. Korkeimmalla tasolla sijaitsee Kankaanniskansuo, 112 - 120 m mpy.

Hydrologisesti suot kuuluvat Kokemäen vesistöaluee- seen. Punkalaitumen pinta-alasta on vain 1 % vesistöjä. Kunnan halki virtaa idästä länteen Punkalaitumen joki, joka laskee Kokemäenjokeen. Kunnan eteläosan soista ve- det laskevat Loimijokeen, joka yhtyy Huittisissa Koke- mäenjokeen. Kunnan pohjoisosasta vedet virtaavat länteen Sammaljokeen, Sammunjokeen ja edelleen Kokemäen jokeen.

Suuri osa tutkimusalueen maaperästä on savikkoa ja myös useimmat alueen soista sijaitsevat savikoilla. Val- taosa tästä savikkoalueesta on otettu viljelykseen ja monet soista ovat osaksi peltojen ympäröimiä. Vain eräät pienet suot sijaitsevat moreenimaaperällä. Hiekka- ja sora- ja soramuodostumia on tutkitulla alueella vähän.

3.4. Suotyypit ja ojitustilanne

Punkalaitumen suot kuuluvat suoyhdistymätyyppiin Etelä-Suomen kermikeitaat, joka on osa Rannikko-Suomen kermikeidasvyöhykkeestä. Näille tunnusomaisena piirteenä on suon keskustan kohoaminen huomattavasti reunoja korkeammalle. Keidassoiden tyypilliset suurmuoto-osat: laide, reunaluisu ja keskustasanne ovat yleensä selvästi erotettavissa. Tällainen suon muoto ja laideosa on selvästi kehittyneenä mm. Leutsunsuossa (kuva 23).

Eri tyypiset rämeet ovat alueen tyypillisimpiä suotyyppejä. Isoimpien soiden keskiosissa esiintyy tavallisesti yhdistelmää keidasräme-silmäkeneva, jossa tavataan usein kuljuja ja allikoita. Keidasrämeen yhteydessä voi esiintyä myös lyhytkortista nevaa. Sellaisia karuja suotyyppejä, kuten rahkarämettä, tupasvillärämettä ja isovarpuista rämettä tavataan niinikään alueen soiden keskiosissa. Yleisimmät avosuotyypit ovat lyhytkortinen neva ja silmäkeneva. Lisäksi tavataan rahkanevaa, saranevaa, kalvakkanevaa ja rimpinevaa. Suotyypit muuttuvat asteittain suon reunoille siirryttäessä ravinnerikkaimmiksi. Laideosissa on sara- ja korpirämettä. Mineraalimaahan rajoittuvina suotyyppeinä ovat usein varsinainen korpi, ruoho- ja heinäkorpi sekä kangaskorpi.

Punkalaitumen alueella tutkituista 3 801 ha:n suoalasta on ojitettu 2 471 ha eli 65 % (taulukko 1). Luvut vastaavat vuoden 1978 ojitustilannetta. Luonnontilaisena on säilynyt 1 330 ha eli 35 % Punkalaitumen alueen suopinta-alasta. Riuttaissuo, Kankaanniskansuo, Lylysuo ja Nevasuo ovat 100 %:sti ojitettu. Vähiten ojitettuja ovat Telkunsuo ja Isosuon läntinen osa, joissa luonnontilaisen suoalan osuudet ovat 82 % ja 60 %. Näitä soita onkin suositeltu suojeltaviksi.

Taulukko 1. Soiden sijoitustilanne.

Suo	Koko pinta-ala ha	Ojitettu ha	%	Luonnontilassa ha	%
Hakasuo	178	141	79	37	21
Riuttaissuo	115	115	100	-	-
Kankaanniskansuo	39	39	100	-	-
Yhisuo	95	85	82	10	18
Holstinsuo	138	102	73	36	27
Isosuo (W)	595	240	40	355	60
Isosuo (E)	577	431	75	146	25
Ilmiönsuo	582	312	54	270	46
Ketosuo	68	53	78	15	22
Arkkuinsuo	461	429	93	32	7
Lyllysuo	220	220	100	-	-
Vihalaidansuo	114	91	80	23	20
Telkunsuo	126	77	18	349	82
Leutsunsuo	92	44	47	48	53
Nevansuo	46	46	100	-	-
Kuljunsuo	55	46	84	9	16
Yhteensä	3 801	2 471	65	1 330	35

3.5. Turvelajit ja turpeen maatuneisuus

Turvelajisuhteiltaan Punkalaitumen soilla vallitsevat selvästi rahkavaltaiset turpeet, noin 68 %:lla. Saravaltai-
taisten turpeiden osuus on 32 % ja ruskosammalvaltaisten
alle 0,1 % (liite 2).

Rahkavaltaisissa turpeissa tavataan lisätekijöinä run-
saimmin tupasvillan jäännöksiä (32 %) ja saravaltaisissa
puun jäännöksiä (10 %), järviruokoa (6 %) ja kortetta (4 %).
Puun jäännöksiä sisältävien turpeiden kokonaisosuus on
12 %.

Soissa esiintyy liekoja 0 - 1 metrin syvyysvyöhykkees-
sä kohtalaisesti (1,2 %) ja 1 - 2 metrin syvyysvyöhykkees-
sä vähän (0,99 %). Kyseiset luvut tarkoittavat lahoamatto-
man puuaineksen osuutta ko. syvyysvyöhykkeen sisältämästä

turvemäärästä. Punkalaitumen soiden pintaosassa on puuta yhteensä noin 462 000 m³ ja 1 - 2 metrin syvyisessä osassa 329 000 m³.

Punkalaitumen soiden keskimääräinen maatuneisuus (H₁₋₁₀) on 4,79, josta heikosti maatuneen (H₁₋₄) osan on 3,14 ja paremmin maatuneen osan (H₅₋₁₀) 6,20 (liite 1).

3.6. Turvekerrostumien paksuus ja turvemäärät

Punkalaitumen alueen soiden turvekerrostumien keskipaksuus on 3,49 m. Tästä heikosti maatuneen turpeen osuus on 1,92 m ja paremmin maatuneen 1,57 m. Yli yhden metrin syvyisen alueen keskisyvyys on 3,40 m ja yli 2 m:n 3,71 m. Suurimmat havaitut turpeen paksuudet ovat 6,9 m (Isosuo W) ja 6,3 m (Ilmiönsuo).

Tutkituissa soissa on turvetta yhteensä noin 113 milj. m³, josta heikosti maatunutta noin 62 milj. m³ (55 %) ja paremmin maatunutta noin 51 milj. m³ (45 %). Koko turvemäärästä on yli 1 m:n syvyisellä alueella noin 106 milj. m³ (94 %) ja yli 2 m:n noin 91 milj. m³ (80 %) (liite 2).

4. SUOKOHTAINEN SELVITYS

Suokohtaisessa selvityksessä tarkastellaan jokaista tutkittua suota erikseen. Punkalaitumen kaikista tutkituista soista esitetään suokarttoja huomattavimmista linjaverkostomenetelmällä tutkituista soista myös maatuneisuus- ja turvelajiprofiilit. Merkkien selitykset ovat kuvassa 1 ja suotyypin lyhenteet ovat sivulla 6.

Tutkittujen soiden yhteenveto on esitetty liitteessä 1. Turvelajien yksityiskohtaiset prosentuaaliset osuudet on esitetty liitteessä 2.

1. Hakasuo (kl. 2112 08, $x = 6786,0$, $y = 443,1$) sijaitsee noin 12 km Punkalaitumen kirkolta luoteeseen. Topografisesti suo sijaitsee suurimmaksi osaksi tasaisella savikolla peltojen ympäröimänä. Etelässä suo rajoittuu loivasti nousevaan moreenirinteeseen.

Hakasuon pinta-ala on 178 ha, josta 32 ha on Punkalaitumen kunnan alueella ja 146 ha kuuluu Huittisiin. Hakasuon pinta-alasta on yli 1 m:n syvyistä aluetta 137 ha ja yli 2 m:n 77 ha. Tutkimuslinjaa on 3 030 m ja tutkimuspisteitä 39 kpl, joista 32 on yli 0,3 m:n, 27 yli 1 m:n ja 21 yli 2 m:n syvyisiä. Tutkimuspistetiheys on 2,2/10 ha (kuva 3). Suon pinnan korkeus on 75 - 79 m mpy. Suon pinta kallistuu luoteeseen. Suolta vedet laskevat länsi- ja itäreunoilla olevia laskuojia myöten Sammaljokeen sekä edelleen Kokemäenjokeen.

Suon eteläosassa on vallitsevana suotyyppinä rahkaräme. Suurin osa suon pohjoisosaa on palaturpeen nostoaluetta. Länsilaidalla esiintyy RhK ja KR:ttä. Itäosissa on KeR:ttä. Laidoilla on myös turvekankaita.

Hakasuon keskimääräinen maatuneisuus, keskisyvyys ja turvemäärät on esitetty liitteessä 1. Hakasuon turvekerrostumien keskipaksuus on 2,23 m. Tästä on heikosti maatuneen turpeen osuus 1,18 m ja paremmin maatuneen osuus 1,05 m. Yli metrin syvyisen alueen keskisyvyys on 2,52 m ja yli 2 metrin 2,89 m. Suurin havaittu turpeen paksuus on 3,7 m. Suon pohjamaalaji on itä- ja eteläosissa hiekkaa ja silttiä sekä länsi- ja pohjoisosissa savea ja silttiä, jota paikoin peittää ohut liejukerros (kuva 4).

Hakasuon turvelajeista vallitsevimpina ovat rahkavaltaiset turpeet, noin 74 %, saravaltaisia on 25 %. Lisäksi on tavattu noin 1 % ruskosammalturvetta. Turpeen lisätekiöinä tavataan rahkavaltaisissa runsaimmin tupasvillaa (32 %) ja saravaltaisissa puuta, varpua ja järviruokoa. Suon turvelajijakaantuma on esitetty taulukossa 2. Puunjäänteitä sisältävien turpeiden kokonaisuus on 15 %. Liekoja on 0 - 1 metrin syvyysvyöhykkeessä vähän (0,6 %) ja 1 - 2 metrin vyöhykkeessä hyvin vähän (0,2 %).

Turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 4,79, josta heikosti maatuneen osan 3,40 ja paremmin maatuneen osan 6,35. Hakasuossa on turvetta 3,96 milj. m³, josta heikosti maatunutta on 2,10 milj. m³ (53 %) ja paremmin maatunutta 1,86 milj. m³ (47 %). Koko turvemäärästä yli 1 metrin syvyisellä suon osalla on 3,45 milj. m³ (87 %) ja yli 2 metrin 2,89 milj. m³ (73 %).

Hakasuo soveltuu parhaiten kasvuturvetuotantoon.

2. Riuttaissuo (kl. 2112 08, x = 6785,0, y = 446,5) sijaitsee noin 7,5 km Punkalaitumen kirkolta luoteeseen. Topografisesti suo sijaitsee tasaisten hiekka- ja moreenimaiden ympäröiminä.

Riuttaissuon pinta-ala on 115 ha, josta yli 1 m:n syvyistä aluetta on 86 ha ja yli 2 m:n 16 ha. Suo on tutkittu hajapistein ja tutkimuspisteitä 4 kpl, joista kaikki ovat yli 0,3 m:n, 4 yli 1 m:n ja 3 yli 2 m:n syvyisiä. Tutkimuspistetiheys on 0,4/10 ha (kuva 5).

Suon pinnan korkeus on 92 - 106 m mpy. Suo sijaitsee vedenjakaja-alueella. Suolta vedet laskevat sekä pohjoiseen Sammaljokeen että etelään Punkalaitumen jokeen.

Vallitsevina suotyyppinä ovat isovarpurämemuuttuma ja tupasvillarämemuuttuma. Reunoilla on enimmäkseen kangaskorpia ja korpirämeitä.

Riuttaissuon turvekerrostumien keskipaksuus on 1,87 m. Tästä on heikosti maatuneen turpeen osuus 0,27 m ja paremmin maatuneen osuus 1,60 m. Yli metrin syvyisen alueen keskisyvyys on 1,87 m ja yli 2 metrin 2,13 m. Suurin havaittu turpeen paksuus on 2,4 m. Suon pohjamaalaji on pääasiassa savi, jonka alla paikoitellen tavataan hiekkaa. Liejua ei suon pohjalla ole tavattu.

Riuttaissuon turvelajeista vallitsevimpina ovat rahkavaltaiset turpeet, noin 53 %, saravaltaisia on noin 47 %. Turpeen lisätekijöinä tavataan rahkavaltaisissa runsaimmin tupasvillaa ja puuta ja saravaltaisissa puuta ja varpua. Puunjäänteitä sisältävien turpeiden kokonaisuus on 39 %. Liekoja on 0 - 1 metrin syvyysvyöhykkeessä runsaasti (26 %) ja 1 - 2 metrin vyöhykkeessä myöskin runsaasti (2,4 %).

Turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 5,79, josta heikosti maatuneen osan 3,55 ja paremmin maatuneen osan 6,17. Riuttaissuossa on turvetta 2,15 milj. m³, josta heikosti maatunutta on 0,31 milj. m³ (14 %) ja paremmin maatunutta 1,84 milj. m³ (86 %). Koko turvemäärästä yli 1 metrin syvyydellä suon osalla on 1,60 milj. m³ (74 %) ja yli 2 metrin 0,34 milj. m³ (16 %).

Riuttaissuo soveltuu parhaiten metsätalouteen.

5. Kankaanniskansuo (kl. 2112 08, x = 678,5, y = 449,5) sijaitsee noin 4 km Punkalaitumen kirkolta pohjoiseen. Topografisesti suo sijaitsee suurimmaksi osaksi Navettakangas-nimisellä harjualueella. Itä- ja eteläreunoiltaan suo rajoittuu moreenimaastoon.

Kankaanniskansuon pinta-ala on 39 ha, josta yli 1 m:n syvyistä aluetta on 10 ha ja yli 2 m:n 2 ha. Tutkimuslinjaa on 600 m ja tutkimuspisteitä 9 kpl, joista 7 on yli 0,3 m:n, 4 yli 1 m:n ja 2 yli 2 m:n syvyisiä. Tutkimuspistetiheys on 2,3/10 ha (kuva 6).

Suon pinnan korkeus on 112,5 - 120 m mpy. Suon pinta kallistuu voimakkaasti kaakkoon. Suolta vedet laskevat metsä- ja pelto-ojia myöten Kaapinkoskenojaan ja edelleen Punkalaitumenjokeen.

Suo on pääasiassa ohutturpeista isovarpurämeojikkoa. Keskiolosuhteissa suota, missä on nostettu turvetta (palaturpeena) suo lienee ollut rahkanevaa ja rahkarämettä.

Kankaanniskansuon turvekerrostumien keskipaksuus on 1,27 m. Tästä on heikosti maatuneen turpeen osuus 0,61 m ja paremmin maatuneen osuus 0,66 m. Yli metrin syvyisen alueen keskisyvyys on 1,83 m ja yli 2 metrin 2,20 m. Suurin havaittu turpeen paksuus on 2,30 m. Suon pohjamaalaji on pääasiassa hiekkaa. Liejua ei ole tavattu.

Kankaanniskansuon turvelajeista vallitsevimpina ovat rahkavaltaiset turpeet, noin 82 %, saravaltaisia on noin 18 %. Turpeen lisätekijöinä tavataan rahkavaltaisissa runsaimmin tupasvillaa, puuta ja varpua ja saravaltaisissa puuta. Puunjäänteitä sisältävien turpeiden kokonaisuus on 35 %. Liekoja on 0 - 1 metrin syvyysvyöhykkeessä erittäin runsaasti (3,7 %) ja 1 - 2 metrin vyöhykkeessä kohtalaisesti (1,2 %).

Turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 5,32, josta heikosti maatuneen osan 3,70 ja paremmin maatuneen osan 8,00. Kankaanniskansuossa on turvetta 0,49 milj. m³, josta heikosti maatunutta on 0,24 milj. m³ (49 %) ja paremmin maatunutta 0,25 milj. m³ (51 %). Koko turvemäärästä yli 1 metrin syvyisellä suon osalla on 0,18 milj. m³ (37 %) ja yli 2 metrin 0,04 milj. m³ (8 %).

Kankaanniskansuo soveltuu parhaiten metsätalouteen.

6. Yhisuo (kl. 2112 11, x = 6783,6, y = 451,0) sijaitsee noin 4 km Punkalaitumen kirkolta pohjoiseen. Topografisesti suo sijaitsee moreenimäkien välisessä savikkopainanteessa, joka jatkuu etelään päin peltoina.

Yhisuon pinta-ala on 95 ha, josta yli 1 m:n syvyistä aluetta on 92 ha ja yli 2 m:n 77 ha. Tutkimuslinjaa on 2 885 m ja tutkimuspisteitä 36 kpl, joista 32 on yli 0,3 m:n, 22 yli 1 m:n ja 6 yli 2 m:n syvyisiä. Tutkimuspistetiheys on 3,8/10 ha (kuva 7).

Suon pinnan korkeus on 94 - 99 m mpy. Suon pinta kallistuu kaakkoon päin. Suon eteläosan vedet laskevat ojitusta myöten etelään päin pelto-ojiin ja edelleen Kaapinkoskenojaan ja Punkalaitumenjokeen. Pohjoisosasta vedet virtaavat kaakkoon päin Sammaljokeen ja edelleen Kokemäenjokeen.

Vallitsevina suotyyppeinä ovat rahkaräme- ja isovarpu-rämeojikkoa. Pohjoisosan reuna-alueilla on tupasvillarämeojikkoa, paikoin karhunsammalmuuttumaa ja korpirämettä. Suon ojitusaste on 92 %.

Yhisuon turvekerrostumien keskipaksuus on 2,89 m. Tästä heikosti maatuneen turpeen osuus on 1,24 m ja paremmin maatuneen osuus 1,65 m. Yli metrin syvyisen alueen keskisyvyys on 2,98 m ja yli 2 m:n 3,30 m. Suurin havaittu turpeen paksuus on 4,3 m. Suon pohjamaalaji on pääasiassa savi, jonka

päällä on paikoin ohut hiekkakerros. Liejua esiintyy suon pohjoisosassa noin 20 cm kerroksena saven päällä (kuva 8).

Yhisuossa esiintyy yhtä runsaasti (50 %) rahka- ja saravaltaisia turpeita. Turpeen lisätekijöinä tavataan rahkavaltaisissa runsaimmin tupasvillaa ja saravaltaisissa puuta, kortetta ja varpua. Puunjäänteitä sisältävien turpeiden kokonaisuus on 25 %. Liekoja on 0 - 1 metrin syvyysvyöhykkeessä hyvin vähän (0,5 %) ja 1 - 2 metrin vyöhykkeessä vain vähän (0,6 %).

Turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 5,03, josta heikosti maatuneen osan 3,25 ja paremmin maatuneen osan 6,27. Yhisuossa on turvetta 2,75 milj. m³, josta heikosti maatunutta on 1,18 milj. m³ (43 %) ja paremmin maatunutta 1,57 milj. m³ (57 %). Koko turvemäärästä yli 1 metrin syvyisellä suon osalla on 2,74 milj. m³ (99 %) ja yli 2 metrin 2,54 milj. m³ (92 %).

Yhisuo soveltuu ensisijaisesti kasvuturvetuotantoon, mutta myös polttoturvetuotantoon.

7. Holstinsuo (kl. 2112 07, x = 6778,2, y = 443,9) sijaitsee noin 7,5 km Punkalaitumen kirkolta länteen. Topografisesti suo sijaitsee melko tasaisessa moreenimaastossa. Suon lounaispuolella on pieni lajittuneen aineksen alue.

Holstinsuon pinta-ala on 138 ha, josta 67 ha on Punkalaitumen kunnan alueella ja 71 ha kuuluu Huittisiin. Suon pinta-alasta on yli 1 m:n syvyistä aluetta 90 ha ja yli 2 m:n 46 ha. Tutkimuslinjaa on 4 450 m ja tutkimuspisteitä 56 kpl, joista 4 on yli 0,3 m:n, 33 yli 1 m:n ja 19 yli 2 m:n syvyisiä. Tutkimuspistetiheys on 4,1/10 ha (kuva 9).

Suon pinnan korkeus on 100 - 105 m mpy. Suon pinta kallistuu pohjoiseen ja koilliseen päin. Suolta vedet laskevat itään päin Punkalaitumenjokeen.

Suon etelä- ja pohjoisosissa on erilaiset kohosuoalueet, joiden väliin jää keskustaan sararämevyöhyke, joka on matala. Eteläosassa vallitsevat suotyypit ovat rahkaräme ja lyhytkortinen neva. Pohjoisosan suotyypit ovat isovarapuräme-, tupasvillaräme-, rahkaräme- ja keidasrämeojikko.

Holstinsuon turvekerrostumien keskipaksuus on 2,11 m. Tästä on heikosti maatuneen turpeen osuus 0,76 m ja paremmin maatuneen osuus 1,35 m. Yli metrin syvyisen alueen

keskisyvyys on 2,46 m ja yli 2 metrin 3,20 m. Suurin havaittu turpeen paksuus on 4,40 m. Suon pohjamaalaji on pääasiassa savi, jonka päällä paikoin ohut hiekkakerros. Liejua on pienialaisesti ja ohuelti suon eteläosassa saven päällä. Suon keskellä on moreenipohja (kuva 10).

Holstinsuon turvelajeista vallitsevimpina ovat rahkavaltaiset turpeet, noin 85 %, saravaltaisia on noin 15 %. Turpeen lisätekiöinä tavataan rahkavaltaisissa runsaimmin tupasvillaa (55 %) ja saravaltaisissa puuta. Puunjäänteitä sisältävien turpeiden kokonaisosuus on 14 %. Liekoja on 0 - 1 metrin syvyysvyöhykkeessä runsaasti (2,6 %) ja 1 - 2 metrin vyöhykkeessä myöskin runsaasti (2,4 %).

Turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 4,87, josta heikosti maatuneen osan 2,32 ja paremmin maatuneen osan 6,23. Holstinsuossa on turvetta 2,91 milj. m³, josta heikosti maatumutta on 1,05 milj. m³ (36 %) ja paremmin maatumutta 1,86 milj. m³ (64 %). Koko turvemäärästä yli 1 metrin syvyisellä suon osalla on 2,21 milj. m³ (76 %) ja yli 2 metrin 1,47 milj. m³ (50 %).

Holstinsuo soveltuu heikosti kasvuturvetuotantoon.

8a. Isosuo W (länsiosa) (kl. 2112 07, x = 6775,0, y = 447,0) sijaitsee noin 6 km Punkalaitumen kirkolta lounaaseen. Topografisesti suo sijaitsee alavalla seudulla. Lännessä suo rajoittuu savikko- ja moreenimaastoon. Eteläpuolella on suurimmaksi osaksi savikkopeltoja. Suon N-puolella on alavaa moreenimaastoa. Idässä suo jatkuu.

Isosuon pinta-ala on 595 ha, josta 465 ha on Punkalaitumen kunnan alueella ja 130 ha kuuluu Huittisiin. Suon pinta-alasta on yli 1 m:n syvyistä aluetta 488 ha ja yli 2 m:n 398 ha. Tutkimuslinjaa on 7 875 m ja tutkimuspisteitä 89 kpl, joista 86 on yli 0,3 m:n, 81 yli 1 m:n ja 71 yli 2 m:n syvyisiä. Tutkimuspistetiheys on 1,7/10 ha (kuva 11).

Suon pinnan korkeus on 85 - 96 m mpy. Suon pinta kallistuu etelään ja kaakkoon. Suolta vedet laskevat etelälaidassa olevaan laskuojaan ja edelleen Palojokeen ja siitä Loimijokeen. Suon pohjoisosan vedet laskevat pohjoiseen Kyrönjoaan ja edelleen Punkalaitumenjokeen.

Suon itäosa on suurimmaksi osaksi keidasrämettä ja silmäkenevää, reunoilla on rahka- ja tupasvillarämettä sekä

korpirämemuuttumaa. Keskustassa on lyhytkorsinevaa ja rahkanevaa. Länsiosassa on keskellä rahkanevaa ja reunoilla rahka- ja isovarputämettä tai keidasrämettä.

Isosuon turvekerrostumien keskipaksuus on 3,70 m. Tästä on heikosti maatuneen turpeen osuus 2,45 m ja paremmin maatuneen osuus 1,25 m. Yli metrin syvyisen alueen keskisyvyys on 3,89 m ja yli 2 metrin 4,22 m. Suurin havaittu turpeen paksuus on 6,9 m. Suon pohjamaalaji on pääasiassa savea. Liejua on suon itäosassa saven päällä (kuva 12).

Isosuon turvelajeista vallitsevimpina ovat rahkavaltais- set turpeet, noin 80 %, saravaltaisia on noin 20 %. Turpeen lisätekijöinä tavataan rahkavaltaisissa runsaimmin tupas- villaa ja saravaltaisissa puuta ja kortetta. Puunjäänteitä sisältävien turpeiden kokonaisosuus on 10 %. Liekoja on 0 - 1 metrin syvyysvyöhykkeessä myös hyvin vähän (0,1 %).

Turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 3,99, josta heikosti maatuneen osan 3,08 ja paremmin maatuneen osan 5,78. Isosuossa on turvetta 19,09 milj. m³, josta heikosti maatu- nutta on 12,64 milj. m³ (66 %) ja paremmin maatu- nutta 6,45 milj. m³ (34 %). Koko turvemäärästä yli 1 metrin sy- vyisellä suon osalla on 18,98 milj. m³ (99 %) ja yli 2 met- rin 16,79 milj. m³ (88 %).

Isosuo (W) soveltuu parhaiten suo- ja pelto-kohteeksi ja pie- neltä osalta kasvuturpeen tuotantoon.

8b. Isosuo E (itäosa) (kl. 2112 07 -10, x = 6775,3, y = 449,5) sijaitsee noin 5 km Punkalaitumen kirkolta lounaa- seen. Topografisesti suo sijaitsee savikolla moreenimaiden ympäröimänä. Länteenpäin suo jatkuu.

Isosuon pinta-ala on 577 ha, josta yli 1 m:n syvyistä aluetta on 479 ha ja yli 2 m:n 410 ha. Tutkimuslinjaa on 17 500 m ja tutkimuspisteitä 177 kpl, joista 177 on yli 0,3 m:n, 161 yli 1 m:n ja 139 yli 2 m:n syvyisiä. Tutkimus- pistetiheys on 3,1/10 ha.

Suon pinnan korkeus on 87 - 91 m. Suon pinta kallistuu etelään ja kaakkoon. Suolta vedet laskevat etelään Palojo- keen ja edelleen Loimijokeen sekä pohjoisosasta Vuolen- ojaan ja edelleen Kyrönojaan ja Punkalaitumenjokeen. Suon koillisosasta vedet laskevat pelto-ojia myöten Punkalaitu- menjokeen.

Vallitsevina suotyyppeinä ovat keskellä keidasräme, reunoilla on rahkaräme- ja tupasvillarämevyöhykkeitä. Osa suosta on turvetuotantoalueena.

Isosuon turvekerrostumien keskipaksuus on 2,86 m. Tästä on heikosti maatuneen turpeen osuus 1,88 m ja paremmin maatuneen osuus 0,98 m. Yli metrin syvyisen alueen keskisyvyys on 3,34 m ja yli 2 metrin 3,47 m. Suurin havaittu turpeen paksuus on 5,20 m. Suon pohjamaalaji on pääasiassa savi.

Isosuon turvelajeista vallitsevimpina ovat rahkavaltais- set turpeet, noin 64 %, saravaltaisia on noin 36 %. Turpeen lisätekijöinä tavataan rahkavaltaisissa runsaimmin tupasvil- laa ja saravaltaisissa järviruokoa ja puuta. Puunjäänteitä sisältävien turpeiden kokonaisosuus on 10 %.

Turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 4,10, josta heikos- ti maatuneen osan 3,08 ja paremmin maatuneen osan 5,70. Iso- suossa on turvetta 16,50 milj. m³, josta heikosti maatunutta on 10,84 milj. m³ (66 %), ja paremmin maatunutta 5,66 milj. m³ (34 %). Koko turvemäärästä yli 1 metrin syvyisellä suon osalla on 16,00 milj. m³ (99 %) ja yli 2 metrin 14,22 milj. m³ (88 %).

Punkalaitumen Turve Oy ja Punkalaitumen työlaitos nosta- vat suosta poltto- ja kasvuturvetta. Esitetyt turvemäärät vastaavat luonnontilaista suota (ennen tuotannon aloittamista).

9. Ilmiönsuo (kl. 2112 04 - 07, x = 6776,0, y = 442,0) sijaitsee noin 10 km Punkalaitumen kirkolta lounaaseen. To- pografisesti tämä pitkänomainen suo (7 km) sijaitsee luode - kaakko -suuntaisen harjun ja moreenialueen välissä. Etelässä ja kaakossa suota ympäröivät laajat savikkopellot.

Ilmiönsuon pinta-ala on 582 ha, josta 110 ha Punkalaitu- men kunnan alueella ja 472 ha kuuluu Huittisiin. Ilmiönsuon pinta-alasta yli 1 m:n syvyistä aluetta on 509 ha ja yli 2 m:n 446 ha. Tutkimuslinjaa on 13 590 m ja tutkimuspisteitä 160 kpl, joista 146 on yli 0,3 m:n, 138 yli 1 m:n ja 131 yli 2 m:n syvyisiä. Tutkimuspistetiheus on 2,7/10 ha (kuva 13).

Suon pinnan korkeus on 80 - 88 m mpy. Suon pinta kallis- tuu kaakkoon ja luoteeseen. Suon kaakkoisreunassa kulkee laskuoja, jota myöten eteläosan vedet laskevat Palojokeen ja siitä Loimijokeen. Suon luoteiskärjestä lähtevää

laskuoja myöten pohjoisosan vedet virtaavat Pukinojaan ja edelleen Loimijokeen.

Ilmiönsuo on kokonaisuudessaan pitkänomainen epäsymmetrinen kupera kohosuo, jonka vallitsevina suotyyppinä ovat keidasräme ja silmäkeneva. Reunoilla on isovarpu- ja rahkaräme yleisimmät.

Ilmiönsuon turvekerrostumien keskipaksuus on 3,96 m. Tästä on heikosti maatuneen turpeen osuus 2,73 m ja paremmin maatuneen osuus 1,23 m. Yli metrin syvyisen alueen keskisyvyys on 4,08 m ja yli 2 metrin 4,22 m. Suurin havaittu turpeen paksuus on 8,0 m Huittisten kunnan puolella ja 6,3 m Punkalaitumen puolella. Suon pohjamaalaji on pääasiasa savea. Liejua on enimmillään 50 cm suon pohjoisosassa (kuva 14).

Ilmiönsuon turvelajeista vallitsevimpina ovat rahkavaltaiset turpeet, noin 92 %, saravaltaisia on noin 8 %. Turpeen lisätekiöinä tavataan rahkavaltaisissa runsaimmin tupasvillaa (45 %) ja varpuainesta ja saravaltaisissa puuta. Puunjäänteitä sisältävien turpeiden kokonaisuus on 5 %. Liekoja on 0 - 1 metrin syvyysvyöhykkeessä hyvin vähän (0,5 %) ja 1 - 2 metrin vyöhykkeessä myös hyvin vähän (0,2 %).

Turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 3,91, josta heikosti maatuneen osan 3,20 ja paremmin maatuneen osan 5,49. Ilmiönsuossa on turvetta 23,05 milj. m³, josta heikosti maatunutta on 15,89 milj. m³ (69 %) ja paremmin maatunutta 7,16 milj. m³ (31 %). Koko turvemäärästä yli 1 metrin syvyisellä suon osalla on 20,76 milj. m³ (90 %) ja yli 2 metrin 18,82 milj. m³ (82 %).

Ilmiönsuo soveltuu parhaiten kasvuturvetuotantoon.

10. Ketosuo (kl. 2111 09, x = 6768,4, y = 446,8) sijaitsee noin 11,5 km Punkalaitumen kirkolta lounaaseen. Topografisesti suo sijaitsee tasaisella siltti-savikkoalueella. Suota ympäröivät pellot muualta paitsi idässä, jossa on alavaa moreenimaastoa.

Ketosuon pinta-ala on 68 ha, josta 5 ha Punkalaitumen kunnan alueella ja 63 ha kuuluu Alastaroon ja Loimaan mlk:aan.

Ketosuon pinta-alasta yli 1 m:n syvyistä aluetta on 59 ha ja yli 2 m:n 44 ha. Tutkimuslinjaa on 1 835 m ja

tutkimuspisteitä 26 kpl, joista 22 on yli 0,3 m:n, 18 yli 1 m:n ja 13 yli 2 m:n syvyisiä. Tutkimuspistetiheys on 3,8/10 ha (kuva 15).

Suon pinnan korkeus on 83 - 87 m mpy. Suon pinta kallistuu lievästi luoteeseen. Suolta vedet laskevat suurimmaksi osaksi Kouvonojaa myöten luoteeseen Palojokeen ja siitä edelleen Loimijokeen. Suon eteläosan vedet virtaavat pelto-ojia Hennijokeen ja edelleen Palojokeen.

Suon keskusta on suurimmaksi osaksi lähes puutonta rahkanevaa. Reunoilla on rahka- ja tupasvilliarämevyöhykkeitä sekä isovarapurämettä.

Ketosuon turvekerrostumien keskipaksuus on 2,01 m. Tästä on heikosti maatuneen turpeen osuus 1,26 m ja paremmin maatuneen osuus 0,75 m. Yli metrin syvyisen alueen keski-syvyys on 2,31 m ja yli 2 metrin 2,60 m. Suurin havaittu turpeen paksuus on 2,9 m. Suon pohjamaalaji on pääasiassa silttiä ja savea.

Ketosuon turvelajeista vallitsevimpina ovat rahkavaltaiset turpeet, noin 75 %, saravaltaisia on noin 25 %. Turpeen lisätekijöinä tavataan rahkavaltaisissa runsaimmin tupasvillaa ja saravaltaisissa puuta. Puunjäänteitä sisältävien turpeiden kokonaisosuus on 18 %. Liekoja on 0 - 1 metrin syvyisyvyöhykkeessä kohtalaisesti (0,6 %) ja 1 - 2 metrin vyöhykkeessä myös kohtalaisesti (0,9 %).

Turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 4,41, josta heikosti maatuneen osan 3,01 ja paremmin maatuneen osan 6,74. Ketosuossa on turvetta 1,37 milj. m³, josta heikosti maatunutta on 0,86 milj. m³ (63 %) ja paremmin maatunutta 0,51 milj. m³ (37 %). Koko turvemäärästä yli 1 metrin syvyisellä suon osalla on 1,36 milj. m³ (99 %) ja yli 2 metrin 1,14 milj. m³ (83 %).

Ketosuo soveltuu parhaiten kasvaturvetuotantoon.

11. Arkkuinsuo (kl. 2112 07 - 10, x = 6771,0, y =, 449,5) sijaitsee noin 9 km Punkalaitumen kirkolta etelään. Topografisesti suo sijaitsee suurimmaksi osaksi alavalla savikkoalueella. Lännessä suota reunustavat moreeniselänteet.

Arkkuinsuon pinta-ala on 461 ha, josta yli 1 m:n syvyistä aluetta on 310 ha ja yli 2 m:n 275 ha. Tutkimuslinjaa

on 10 320 m ja tutkimuspisteitä 93 kpl, joista 93 on yli 0,3 m:n, 90 yli 1 m:n ja 71 yli 2 m:n syvyisiä. Tutkimuspistetiheys on 2,9/10 ha.

Suon pinnan korkeus on 86 - 92 m mpy. Suon pinta kallistuu pohjoiseen ja koilliseen. Suolta vedet laskevat kohti koillista Palojokeen ja edelleen Loimijokeen.

Suotyyppeinä ovat pohjoisosan keskustassa keidasrämettä ja silmäkenevaan. Yleensä vallitsevina suotyyppeinä ovat tupasvillaräme, rahkaräme ja isovarapuräme. Osa suosta on turvetuotantoalueena.

Arkkuinsuon turvekerrostumien keskipaksuus on 3,50 m. Tästä on heikosti maatuneen turpeen osuus 1,20 m ja paremmin maatuneen osuus 2,30 m. Yli metrin syvyisen alueen keskisyvyys on 3,58 m ja yli 2 metrin 3,73 m. Suurin havaittu turpeen paksuus on 6,40 m. Suon pohjamaalaji on pääasiassa savi. Liejua ja liejusavea tavataan suon keskiosissa.

Arkkuinsuossa on yhtä runsaasti (50 %) rahka- ja saravaltaisia turpeita. Turpeen lisätekijöinä tavataan rahkavaltaisissa runsaimmin tupasvillaa ja saravaltaisissa järvi-ruokoa ja puuta. Puunjänteitä sisältävien turpeiden kokonaisosuus on 11 %. Liekoja ei ole tähystetty.

Turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 5,30, josta heikosti maatuneen osan 3,10 ja paremmin maatuneen osan 6,40. Arkkuinsuossa on turvetta 11,38 milj. m³, josta heikosti maatunutta on 3,90 milj. m³ (34 %) ja paremmin maatunutta 7,48 milj. m³ (66 %). Koko turvemäärästä yli 1 metrin syvyisellä suon osalla on 11,09 milj. m³ (97 %) ja yli 2 metrin 10,29 milj. m³ (90 %).

Arkkuinsuo soveltuu parhaiten polttoturvetuotantoon. Valtion polttoainekeskus (VAPO) nostaa polttoturvetta sekä jyrsin- että palaturvetta. Arkkuinsuolta esitetyt turvemäärät vastaavat ennen tuotannon alkua olevia määriä.

12. Lyllysuo (kl. 2112 10, x = 6773,0, y = 451,5) sijaitsee noin 6 km Punkalaitumen kirkolta etelään Palojoen kylässä. Topografisesti suo sijaitsee suurimmaksi osaksi savikolla peltojen ympäröimänä. Idässä suo rajoittuu kallioiseen moreenimäkimaastoon. Pohjoisreunassa on moreenisääreitteitä.

Lylysuon pinta-ala on 220 ha, josta yli 1 metrin syvistä aluetta on 187 ha ja yli 2 m:n 159 ha. Tutkimuslinjaa on 3 015 m ja tutkimuspisteitä 35 kpl, joista 33 on yli 0,3 m:n, 30 yli 1 m:n ja 27 yli 2 m:n syvyisiä. Tutkimuspistetiheys on 1,6/10 ha (kuva 16).

Suon pinnan korkeus on 86 - 91 m mpy. Suon pinta kallistuu länteen. Suolta vedet laskevat pohjois- ja eteläreunoilla sijaitsevia laskuojia myöten länteen Palojokeen ja edelleen Loimijokeen.

Vallitsevina suotyyppeinä tässä kermikeitaan keskustassa ovat keidasräme, silmäkeneva ja lyhytkorsineva. Länsi- ja eteläosien reunoilla varputurvekangas, isovarapurämeojikko ja sararämemuuttuma sekä tupasvillaräme ja rahkarämeojikko. Itäosassa on korpiräme- ja kangaskorpiojikko. Suon keskiosassa on laaja palaturpeennostoalue.

Lylysuon turvekerrostumien keskipaksuus on 3,39 m. Tästä on heikosti maatuneen turpeen osuus 1,49 m ja paremmin maatuneen osuus 1,93 m. Yli metrin syvyisen alueen keski-syvyys on 3,67 m ja yli 2 metrin 3,92 m. Suurin havaittu turpeen paksuus on 5,6 m. Suon pohjamaalaji on pääasiassa savi, jonka päällä on paikoin ohut liejusavi. Reunoilla on silttiä tai savea, paikoin hiekkamoreenia (kuva 17).

Lylysuon turvelajeista vallitsevimpina ovat saravaltaiset turpeet, noin 54 %, rahkavaltaisia on noin 46 %. Turpeen lisätekijöinä tavataan rahkavaltaisissa runsaimmin tupasvillaa ja saravaltaisissa puuta, kortetta ja varpua. Puunjäänteitä sisältävien turpeiden kokonaisosuus on 13 %. Liekoja on 0 - 1 metrin syvyysvyöhykkeessä hyvin vähän (0,2 %) ja 1 - 2 metrin vyöhykkeessä myös hyvin vähän (0,1 %).

Turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 4,60, josta heikosti maatuneen osan 3,24 ja paremmin maatuneen osan 5,63. Lylysuossa on turvetta 7,45 milj. m³, josta heikosti maatunutta on 3,21 milj. m³ (43 %) ja paremmin maatunutta 4,24 milj. m³ (57 %). Koko turvemäärästä yli 1 metrin syvyisellä suon osalla on 6,86 milj. m³ (92 %) ja yli 2 metrin 6,23 milj. m³ (84 %).

Lylysuo soveltuu parhaiten kasvuturvetuotantoon.

13. Vihalaidansuo (kl. 2112 10, x = 6770,0, y = 452,3) sijaitsee noin 9 km Punkalaitumen kirkolta etelään. Topografisesti suo sijaitsee alavalla savikolla. Suota ympäröivät suurimmaksi osaksi savikkopellot.

Vihalaidansuon pinta-ala on 114 ha, josta 95 ha on Punkalaitumen kunnan alueella ja 19 ha kuuluu Alastaroon. Vihalaidansuon pinta-alasta yli 1 m:n syvyistä aluetta on 109 ha ja yli 2 m:n 67 ha. Tutkimuslinjaa on 2 175 m ja tutkimuspisteitä 26 kpl, joista 25 on yli 0,3 m:n, 25 yli 1 m:n ja 21 yli 2 m:n syvyisiä. Tutkimuspistetiheys on 1,9/10 ha (kuva 18).

Suon pinnan korkeus on 89 - 95 m mpy. Suon pinta kallistuu luoteeseen. Suolta vedet laskevat luoteiskulmasta Palojokea myöten Loimijokeen ja edelleen Kokemäenjokeen.

Vallitsevina suotyyppinä ovat keidasräme ja silmäkenevaojikko. Reunoilla on räme- ja korpisuotyyppisiä, jotka ovat ojikko- ja muuttuma-asteella.

Vihalaidansuon turvekerrostumien keskipaksuus on 2,34 m. Tästä on heikosti maatuneen turpeen osuus 1,27 m ja paremmin maatuneen osuus 2,07 m. Yli metrin syvyisen alueen keskisyvyys on 3,34 m ja yli 2 metrin 3,71 m. Suurin havaittu turpeen paksuus on 4,90 m. Suon pohjamaalaji on pääasiassa savea. Saven päällä on monin paikoin ohut liejusavikerros (kuva 19).

Vihalaidansuon turvelajeista vallitsevimpina ovat saravaltaiset turpeet, noin 65 %, rahkavaltaisia on noin 35 %. Turpeen lisätekijöinä tavataan saravaltaisissa runsaimmin kortetta (24 %) ja järviruokoa ja rahkavaltaisissa tupasvillaa. Puunjäänteitä sisältävien turpeiden kokonaisosuus on 15 %. Liekoja on 0 - 1 metrin syvyysvyöhykkeessä 0,3 % ja 1 - 2 metrin vyöhykkeessä 0,05 %.

Turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 4,78, josta heikosti maatuneen osan 3,36 ja paremmin maatuneen osan 5,65. Vihalaidansuossa on turvetta 3,80 milj. m³, josta heikosti maatunutta on 1,45 milj. m³ (38 %) ja paremmin maatunutta 2,36 milj. m³ (62 %). Koko turvemäärästä yli 1 metrin syvyisellä suon osalla on 3,64 milj. m³. Koko turvemäärästä yli 1 metrin syvyisellä suon osalla on 3,64 milj. m³ (96 %) ja yli 2 metrin 2,49 milj. m³ (64 %).

Vihalaidansuo soveltuu parhaiten kasvuturvetuotantoon ja osittain myös pienimuotoiseen polttoturvetuotantoon.

14. Telkunsuo (kl. 2111 12, x = 6766,8, y = 455,5) sijaitsee noin 13 km Punkalaitumen kirkolta kaakkoon. Suo rajoittuu pohjois- ja itälaidaltaan moreenimaastoon, joka ohuena peittää kallioita. Suon länsireuna myötäilee matalaa harjua ja eteläreuna rajoittuu suurehkoon harjujaksoon ja sen laidalla oleviin siltti/savipeltoihin.

Telkunsuon pinta-ala on 426 ha, josta Punkalaitumen kunnan alueella 214 ha ja 212 ha kuuluu Loimaan mlk:aan. Suon pinta-alasta on yli 1 m:n syvyistä aluetta 399 ha ja yli 2 m:n 327 ha. Tutkimuslinjaa on 7 255 m ja tutkimuspisteitä 81 kpl, joista 72 on yli 0,3 m:n, 70 yli 1 m:n ja 63 yli 2 m:n syvyisiä. Tutkimuspistetiheys on 1,9/10 ha (kuva 20).

Suon pinnan korkeus on 100 - 106 m mpy. Suon pinta kallistuu pääpiirteissään länteen ja luoteeseen. Suon länsilaidasta vedet laskevat pelto-ojia myöten Lammasojaan, edelleen Varpusenojaan ja Palojokeen ja edelleen Loimijokeen.

Vallitsevina avosuotyyppinä eri puolilla suota ovat rahkaneva, lyhytkorsineva, saraneva, rimpineva ja kalvakkaneva. Suon N-päässä on pienialainen keidasräme. Reunaosissa on eri levyisiä isovarpu-, sara- ja rahkarämevyöhykkeitä. Aivan mineraalimaan tuntumassa on usein kapea varsinainen korpi-, ruoho- ja heinäkorpi- tai kangasrämevyöhyke.

Telkunsuon turvekerrostumien keskipaksuus on 4,08 m. Tästä on heikosti maatuneen turpeen osuus 2,99 m ja paremmin maatuneen osuus 4,99 m. Yli metrin syvyisen alueen keskisyvyys on 3,30 m ja yli 2 metrin 3,48 m. Suurin havaittu turpeen paksuus on 5,00 m. Suon pohjamaalaji on pääasiassa savi, reunoilla paikoin hiekka. Saven päällä on paikoin ohuelti liejusavea (kuva 21).

Telkunsuon turvelajeista vallitsevimpiä ovat saravaltaiset turpeet, noin 56 %, rahkavaltaisia on noin 44 %. Turpeen lisätekiäjinä tavataan saravaltaisissa runsaimmin suoleväkköä ja kortetta ja rahkavaltaisissa tupasvillaa. Puunjäänteitä sisältävien turpeiden kokonaisosuus on 9 %, Liekoja ei ole lainkaan 0 - 1 metrin syvyysvyöhykkeessä ja 1 - 2 metrin vyöhykkeessä hyvin vähän (0,1 %).

Turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 4,08, josta heikosti maatuneen osan 2,99 ja paremmin maatuneen osan 4,99. Telkunsuossa on turvetta 13,71 milj. m³, josta heikosti maatunutta on 6,17 milj. m³ (45 %) ja paremmin maatunutta 7,54 milj. m³ (55 %). Koko turvemäärästä yli 1 metrin syvyisellä suon osalla on 13,17 milj. m³ (96 %) ja yli 2 metrin 11,38 milj. m³ (82 %).

Telkunsuo soveltuu parhaiten suojelukohteeksi.

15. Leutsuntuo (kl. 2111 12, x = 6768,9, y = 456,4) sijaitsee noin 11 km Punkalaitumen kirkolta kaakkoon. Topografisesti suo sijaitsee moreenipeitteisten kalliomäkien välisellä savikolla, joka jatkuu peltoina länteen päin.

Leutsunsuon pinta-ala on 92 ha, josta yli 1 m:n syvyistä aluetta on 81 ha ja yli 2 m:n 55 ha. Tutkimuslinjaa on 2 330 m ja tutkimuspisteitä 29 kpl, joista 27 on yli 0,3 m:n, 24 yli 1 m:n ja 17 yli 2 m:n syvyisiä. Tutkimuspistetiheys on 3,2/10 ha (kuva 22).

Suon pinnan korkeus on 98 - 101 m mpy. Suon pinta kallistuu luoteeseen. Suolta vedet laskevat luoteiskärjestä lähtevää laskuojaa myöten Jalasjokeen ja edelleen Punkalaitumenjokeen.

Vallitsevina suotyyppeinä keskustassa on keidasräme-, silmäkenevayhdistelmää ja rahkarämettä. Laidoilla on iso-varpurämeojikkoa sekä jonkin verran kangaskorpea.

Leutsunsuon turvekerrostumien keskipaksuus on 2,34 m. Tästä on heikosti maatuneen turpeen osuus 1,09 m ja paremmin maatuneen osuus 1,25 m. Yli metrin syvyisen alueen keskisyvyys on 2,57 m ja yli 2 metrin 3,04 m. Suurin havaittu turpeen paksuus on 3,6 m. Suon pohjamaalaji on pääasiassa savi, jonka päällä on eteläosassa hiekkaa sekä paikoitellen liejusavikerros (kuva 23).

Leutsuntuon turvelajeista vallitsevimpina ovat rahkavaltaiset turpeet, noin 57 %, saravaltaisia on noin 43 %. Turpeen lisätekijöinä tavataan rahkavaltaisissa runsaimmin tupasvillaa ja saravaltaisissa puuta, varpua ja kortetta. Puunjäänteitä sisältävien turpeiden kokonaisosuus on 14 %. Liekoja on 0 - 1 metrin syvyysvyöhykkeessä vähän (0,9 %) ja 1 - 2 metrin vyöhykkeessä kohtalaisesti (1,1 %).

Turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 4,47, josta heikosti maatuneen osan 2,70 ja paremmin maatuneen osan 6,01. Leutsunsuossa on turvetta 2,15 milj. m³, josta heikosti maatunutta on 1,00 milj. m³ (47 %) ja paremmin maatunutta 1,15 milj. m³ (53 %). Koko turvemäärästä yli 1 metrin syvyisellä suon osalla on 2,08 milj. m³ (97 %) ja yli 2 metrin 1,67 milj. m³ (77,2 %).

Leutsunsuo soveltuu parhaiten kasvuturvetuotantoon. Kasvuturpeen alla oleva paremmin maatunut kerros soveltuu polttoturpeeksi.

20. Nevansuo (kl. 2112 11, x = 6787,6, y = 457,6) sijaitsee noin 11 km Punkalaitumen kirkolta koilliseen. Topografisesti suo sijaitsee suureksi osaksi peltojen ympäröimänä. Paikoitellen suo rajoittuu hiekkamoreenimäkiin.

Nevansuon pinta-ala on 46 ha, josta yli 1 m:n syvyistä aluetta on 40 ha ja yli 2 metrin 34 ha. Tutkimuslinjaa ei suolla ole. Tutkimuspisteitä on 9 kpl, joista kaikki sijaitsevat yli 0,3 m:n, 7 yli 1 m:n ja 7 yli 2 m:n syvyisiä. Tutkimuspistetiheys on 2,0/10 ha (kuva 24).

Suon pinnan korkeus on 101 - 105 m mpy. Suon pinta kallistuu kaakkoon päin. Suolta vedet laskevat ympäröivillä pelloilla oleviin ojiin ja edelleen Nientenojaan ja Punkalaitumenjokeen.

Vallitsevina suotyyppeinä ovat keskellä rahkarämemuuttuma ja rahkanevamuuttuma sekä reunoilla varsinainen korpi ja isovarpurämemuuttuma. Suo on nykyisin pääasiassa muuttuma-asteella.

Nevansuon turvekerrostumien keskipaksuus on 2,80 m. Tästä on heikosti maatuneen turpeen osuus 0,97 m ja paremmin maatuneen osuus 1,83 m. Yli metrin syvyisen alueen keski-syvyys on 2,80 m ja yli 2 metrin 2,80 m. Suurin havaittu turpeen paksuus on 3,50 m. Suon pohjamaalaji on pääasiassa tiivis savi, jonka päällä paikoitellen on hieman liejua.

Nevansuon turvelajeista vallitsevimpina ovat rahkavaltaiset turpeet, noin 55 %, saravaltaisia on noin 45 %. Turpeen lisätekijöinä tavataan rahkavaltaisissa runsaimmin tupasviljaa ja varpua ja saravaltaisissa puuta. Puunjäänteitä sisältävien turpeiden kokonaisosuus on 29 %. Liekoja on 0 - 1 m:n

syvyysvyöhykkeessä hyvin vähän (0,2 %) ja 1 - 2 metrin vyöhykkeessä vähän (0,9 %).

Turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 5,59, josta heikosti maatuneen osan 3,35 ja paremmin maatuneen osan 6,78. Nevansuossa on turvetta 1,28 milj. m³, josta heikosti maatunutta on 0,44 milj. m³ (34 %) ja paremmin maatunutta 0,84 milj. m³ (66 %). Koko turvemäärästä yli 1 metrin syvyisellä suon osalla on 1,12 milj. m³ (88 %) ja yli 2 metrin 0,95 milj. m³ (74 %).

Nevansuo soveltuu varauksin kasvuturvetuotantoon ja myös polttoturvetuotantoon.

23. Kuljunsuo (kl. 2114 02 - 03, x = 6789,8, y = 460,9) sijaitsee noin 14 km Punkalaitumen kirkolta koilliseen. Topografisesti suo sijaitsee moreenimäkien välisellä savikolla. Idässä suo rajoittuu peltoon, muualla moreenimaihin.

Kuljunsuon pinta-ala on 55 ha, josta Punkalaitumen kunnan alueella 36 ha ja 19 ha kuuluu Urjalaan. Kuljunsuon pinta-alasta on yli 1 m:n syvyistä aluetta 47 ha ja yli 2 m:n 13 ha. Tutkimuslinjaa on 670 m ja tutkimuspisteitä 9 kpl, joista 7 on yli 0,3 m:n, 6 yli 1 m:n ja 4 yli 2 m:n syvyisiä. Tutkimuspistetiheys on 1,6/10 ha (kuva 25).

Suon pinnan korkeus on 108 - 110 m mpy. Suon pinta kallistuu etelään päin. Suon länsi- ja itäreunoilla olevia laskuoja pitkin vedet laskevat kohti etelää Haukiojaan ja edelleen Punkalaitumenjokeen.

Vallitsevina suotyyypeinä suon keskustassa ovat rahkaneva, keidasräme, silmäkeneva ja lyhytkortinen neva. Näitä ympäröi tupasvillaräme-, rahkaräme- ja isovarapurämevyöhykkeet. Suon reunoilla tavataan varputurvekangasta, ruoho- ja heinäkorpea ja varsinaista korpea.

Kuljunsuon turvekerrostumien keskipaksuus on 1,99 m. Tästä on heikosti maatuneen turpeen osuus 1,00 m ja paremmin maatuneen osuus 0,99 m. Yli metrin syvyisen alueen keski-syvyys on 2,18 m ja yli 2 metrin 2,55 m. Suurin havaittu turpeen paksuus on 2,80 m. Suon pohjamaalaji on pääasiassa savi. Suon eteläosassa on saven päällä hieman liejusavea (kuva 26).

Kuljunsuon turvelajeista vallitsevimpiä ovat rahkavaltaiset turpeet, noin 55 %, saravaltaisia on noin 45 %.

Turpeen listäekijöinä tavataan rahkavaltaisissa runsaimmin tupasvilla ja saravaltaisissa puuta ja kortetta. Puunjäänteitä sisältävien turpeiden kokonaisuus on 38 %. Liekoja on 0 - 1 metrin syvyysvyöhykkeessä erittäin runsaasti (4,2 %) ja 1 - 2 metrin vyöhykkeessä myös erittäin runsaasti (3,6 %).

Turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 4,91, josta heikosti maatuneen osan 2,89 ja paremmin maatuneen osan 6,97. Kuljunsuossa on turvetta 1,09 milj. m³, josta heikosti maatunutta on 0,55 milj. m³ (50 %) ja paremmin maatunutta 0,54 milj. m³ (50 %). Koko turvemäärästä yli 1 metrin syvyisellä suon osalla on 1,02 milj. m³ (94 %) ja yli 2 metrin 0,26 milj. m³ (24 %).

Kuljunsuo soveltuu pienimuotoiseen kasvu- ja polttoturvetuotantoon.

5. SOIDEN KÄYTTÖMAHDOLLISUUDET

Soiden vanhin käyttömuoto on ollut niiden raivaaminen viljelysmaaksi, jolloin kyseeseen ovat tulleet lähinnä rehevät ja ohutturpeiset suot sekä suurten kohosoiden ravinnerikkaat reunaosat. Esimerkkinä suon viljelykseen käyttöönotosta on noin 10 km Punkalaitumen kirkolta koilliseen Liitson kylässä sijaitseva noin 40 ha:n suuruinen Luojunsuo. Nykyisin ei liene enää tarkoituksenmukaista lisätä soiden maatalouskäyttöä. Pikemminkin voidaan maatalouskäytöstä olettaa turvealueita vapautuvan muihin käyttötarkoituksiin.

Soiden perinteinen käyttömuoto on ollut myös metsänkasvatus. Tällöin on otettu käyttöön lähinnä ravinnerikkaita soita. Nykyisin on ojituksen ja lannoituksen avulla saatu karummatkin suot metsätalouteen kelpaaviksi.

Aikaisemmin on ollut yleistä suon heikosti maatuneen pintakerroksen nosto turvepehkuksi. Sitä on käytetty karjan kuivikkeena ja edelleen hyvänä maan parannusaineena. Tämä olisi suositeltava käyttömuoto heikosti maatuneelle rahkaturpeelle nykyäänkin. Tämän suuren veden imemiskyvyn ansiosta ravinteet saataisiin tehokkaasti viljelyksille. Turvepehkuja on aikaisemmin nostettu lähes kaikista Punkalaitumen soista.

Nykyisin soita on yhä enenevässä määrin alettu hyödyntää teolliseen turvetuotantoon. Turvetta käytetään pääasiassa kasvualustana intensiivisessä kasvihuoneviljelyssä, energianlähteenä ja kemiallisessa teollisuudessa.

Kasvuturpeeksi soveltuu parhaiten suon pintakerroksen heikosti maatunut rahkaturve. Siinä esiintyy usein kasvuturveominaisuuksia heikentäviä lisätekijöitä kuten tupasvillaa, suoleväkköä, varpuja ja puuta. Teolliseen kasvuturvetuotantoon soveltuvan suoalueen tulisi olla tarpeeksi laaja ja sen heikosti maatuneen rahkaturvekerroksen paksuus vähintään 1 metri. Etelä-Suomen kohosoilla kasvuturpeeksi sopiva kerros saattaa olla usean metrin vahvuinen. Keidassoiden keskiosissa yleisesti tavattava kuljuisuus aiheuttaa turvekerroksessa maatuneisuuden vaihtelua ja heikentää näin kasvuturveominaisuuksia. Kuljut ja allikot

haittaavat myös turvekentän valmistusta. Tuotantoa suunniteltaessa on otettava huomioon turpeessa esiintyvä lahoamattoman puuaineksen eli liekojen määrä.

Tässä selvityksessä on kasvuturpeeksi kelpaavat turvemäärät laskettu soiden 1 metrin ylittävältä alueelta. Lisäksi on huomioitu liekojen osuus pintakerroksessa.

Soveltuakseen poltettavaksi on turpeen oltava riittävän maatunutta, sillä turpeen lämpöarvo paranee maatumisasteen noustessa. Maatuneisuuden pitäisi v. Postin asteikon mukaan määritettäessä olla mieluummin yli $H_5:n$. Myös turpeen botaanisella koostumuksella on merkitystä sen käyttökelpoisuudelle. Heikosti maatuneen saraturpeen lämpöarvo on suurempi kuin vastaavan rahkaturpeen, mutta maatumisuuden noustessa yli $H_5:n$ muodostuu tilanne päinvastaiseksi.

Teollinen polttoturpeen tuotanto edellyttää paikallisista tekijöistä riippuen vähintään 50 ha:n suopinta-alaa. Sensijaan pienyrityksille ja tilakohtaisiin tarpeisiin riittää jopa alle 20 ha:n suoala. Polttoturvetuotannon kannalta ei pelkkä turvemäärä ole ratkaiseva, vaan siitä saatava energiamäärä on tärkeämpi. Suon pinnassa oleva heikosti maatunut kerros ei sovellu polttoturpeeksi. Sen poistaminen on vaikeata ja kallista, jollei sitä voida käyttää kasvuturpeeksi. Suon epätasainen tai kivinen pohja taas haittaa turpeen pohjakerroksen nostoa. Tässä selvityksessä on polttoturpeeksi soveltuvien soiden käyttökelpoinen turvemäärä laskettu yli 2 metrin syvyisen alueen osalta. Paremmiin maatumiseen kerroksesta on vähennetty suon pohjalle jäävä usein runsastuhkainen 0,3 metrin kerros.

Eduksi turvetuotannolle ovat suon aikaisempi ojitus ja hyvät laskusuhteet sekä turvekerroksen vähäinen liekojen määrä. Suon tulisi myös olla yhtenäinen ja säännöllisen muotoinen. Tuotantoalueen tulee sijaita tarpeeksi lähellä kulutuspaikkoja ja hyvien tieyhteyksien varrella.

Turvetuotannon jälkeen vapautuvaa maa- aluetta voidaan monissa tapauksissa käyttää maa- ja metsätalouden tarpeisiin.

Soilla on metsien ja vesistöjen ohella keskeinen asema Suomen alkuperäisessä luonnossa. Soiden taloudellinen

hyväksikäyttö on lisääntynyt viime vuosina nopeasti. Metsätaloudellinen ojitustoiminta ja laajeneva turveteollisuus ovat muuttaneet suoluontoa suuresti. Varsinkin Etelä-Suomessa alkaa luonnontilainen suoalue jo olla harvinaisuus. Siksi olisi edustavien suokokonaisuuksien varaaminen suojele- ja virkistyskäyttöön kiireellinen tehtävä. Luonnontilaisen suon moninaiskäyttöön voivat luonnonsuojelun lisäksi kuulua esim. marjastus, metsästys, retkeily sekä tutkimus- ja opetustoiminta.

Seuraavassa tarkastellaan edellä käsiteltyjä soiden käyttömuotoja Punkalaitumen kunnan osalta.

5.1. Suokohtainen käyttökelpoisuustarkastelu

1. Hakasuosta on lähes koko suon alueelta nostettu pintaturvetta turvepehkuksi. Hakasuo soveltuu ensisijassa kasvuturpeen tuotantoon. Suon käyttökelpoiset luonnontilaiset kasvuturvevarat ovat noin 1,8 milj. m³, josta on arvioitu saatavan 0,5 milj. m³ kuivattua kasvuturvetta. Punkalaitumen kunnan 24 ha:n suuruisella yli 1 m:n syvyisellä alueella on kasvuturvetta 0,24 milj. m³. Kasvuturpeen laatua heikentää melko runsas tupasvillan määrä. Pintakerroksessa on liekojen määrä melko vähäinen. Suo on suurimmaksi osaksi ojitettu. Laskusuhteet ovat kohtalaiset. Entisen turvepehkualueen epätasaisuus haittaa suon käyttöönottoa jyrksinturvemenetelmää ajatellen vaatien huomattavan tasoitustoimenpiteen.

Kasvuturpeen poistamisen jälkeen suo soveltuu pienimittakaavaiseen polttoturpeen tuotantoon. Polttoturpeeksi kelpaavaa turvetta on ohuehkon pohjakerroksen lisäksi myös suon länsiosassa ja koillisosan turvepelloilla yhteensä noin 0,55 milj. m³. Suon säännöllinen muoto ja tasainen pohja ovat eduksi turvetuotantoa ajatellen. Suolle ei johda autolla ajettavaa tietä, vain kärrypolkuja. Lähin maantie on noin 0,5 km:n päässä

2. Riuttaissuon pohjoisosasta on ennen nostettu turvepehkuja maatalouskäyttöön. Suon heikosti maatuneen pinta-

kerroksen määrä on 0,17 milj. m³. Turve ei kuitenkaan varsinaisesti sovellu kasvuturpeen tuotantoon, koska sitä on vain ohut kerros koko melko laajan suon alueella. Lisäksi turve sisältää runsaasti tupasvillan jäänteitä. Myös liekoisuus on koko turvekerroksen osalta suuri. Suota ei myöskään epämääräisen muotonsa ja rikkonaisuutensa takia voi suositella laajamittaiseen kasvuturvetuotantoon.

Polttoturpeeksi kelpaavaa paremmin maatonutta turvetta suossa on noin 0,14 milj. m³, mutta edellä mainituista seikoista johtuen se on vaikeasti nostettavissa.

Suosta voi ajatella nostettavan pienessä mittakaavassa turvepehkuja, mutta metsätalouteen suo kokonaisuudessaan soveltuu parhaiten. Metsäinen suo on melko tiheästi ojitettu.

5. Kankaanniskansuon keskiosasta on aikaisemmin nostettu turvepehkuja. Suon nostettavissa olevat kasvuturvet varat ovat 0,05 milj. m³ luonnontilaista turvetta. Suo on reunoiltaan matala ja metsäinen. Sen keskustassa on alle 10 ha:n suusuinen syvämpi ja vähäpuisempi alue. Suo on lisäksi runsasliekoinen. Kankaanniskansuo soveltuu korkeintaan pienimuotoiseen turvepehku- ja kasvuturpeentuotantoon, mutta ensisijassa metsätaloukskäyttöön. Suo on kokonaisuudessaan tiheästi ojitettu.

6. Yhisuon keski- ja eteläosista on aikaisemmin nostettu turvepehkuja. Yhisuon käyttökelpoiset kasvuturvet varat ovat 70 ha:n suuruisella alalla noin 1,10 milj. m³, josta on arvioitu saatavan 0,33 milj. m³ kuivattua kasvuturvetta.

Pienimittakaavaiseen polttoturvetuotantoon soveltuvaa turvetta on Yhisuon pohjoisosassa sekä välittömästi suon eteläpuolella olevalla suopeltoalueella. Laajamittaiseen polttoturvetuotantoon on mahdollisuuksia vasta heikosti maatonneen pintakerroksen poistamisen jälkeen. Yhisuossa on polttoturvetta 1,10 milj. m³. Eduksi turvetuotannon kannalta ovat suon yhtenäinen muoto ja hyvät kuivatusmahdollisuudet (92 % suosta ojitettu). Tieyhteydet ovat lisäksi hyvät.

7. Holstinsuossa on yli 1 m:n syvyisellä alueella heikosti maatunutta kasvuturvetta 0,74 milj. m³, josta käyttökelpoista 0,61 milj. m³. Tästä on Punkalaitumen kunnan puolella 52 ha:n alueella 0,45 milj. m³. Huittisten kunnan alueella suon luoteisosassa on 18 ha:n alalla 0,16 milj. m³ kasvuturpeeksi soveltuvaa turvetta. Turpeen laatua heikentää runsas tupasvillan jäänteiden määrä. Tupasvillarahkaturvetta on 55 % koko suon turvevaroista. Tämä on suurin määrä alueen tutkituissa soissa.

Polttoturvetta yli 2 m:n syvyisellä alueella suossa on 0,70 milj. m³, josta Punkalaitumen kunnan alueella 34 ha suuruisella alalla 0,50 milj. m³ ja Huittisten 12 ha:n alueella 0,2 milj. m³. Suuri osa Punkalaitumen kunnan puolella olevasta polttoturpeeksi kelpaavasta turpeesta on syvänteessä, jonka kuivattaminen saattaa tuottaa vaikeuksia. Suon Punkalaitumen puolelle jäävä osa on lähes ojittamatta. Lähin maantie on noin 0,5 km:n päässä. Suon saarekkeinen ja matala keskiosa, joka sijoittuu kokonaan Huittisten kunnan alueelle soveltuu metsätaloudellisiin tarkoituksiin.

8. Punkalaitumen Isosuon läntinen osa kuuluu valtakunnan soidensuojeluohjelman (Komiteanmietintö 1977, s. 29) arvokkaimpiin soihin ja on sisällytetty siihen edustavana esimerkkinä Etelä-Suomen kermikeidasalueen konsentrissa kermikeitaista.

Tämän mukaan Isosuon länsiosan koko pinta-alasta (595 ha) yli puolet (53 %) eli 315 ha kuuluisi rauhoitettavaan suoalaan. Tästä on avosuota 243 ha ja puustoista suoaluetta 72 ha.

Isonsuon läntisestä osasta Punkalaidun - Huhtamo -maantien itäpuolella oleva suojelualueen ulkopuolelle jäävä 60 ha:n alue soveltuu kasvuturpeen tuotantoon. Tällä alueella on arvioitu olevan noin 1,4 milj. m³ luonnontilaista kasvuturvetta.

Isosuon itäisestä osasta Länsi-Suomen työlaitos, Punkalaitumen kunta ja yksityiset nostavat nykyään turvetta. Suoalueen keskiosissa on vielä laaja luonnontilainen vyöhyke. Isosuon itäisen osan 479 ha:n suuruisen yli 1 m:n syvyyden alueen kasvuturvevaroiksi on arvioitu noin 470 milj.

m³ ja 410 ha:n suuruisen yli 2 m:n syvyisen alueen polttoturvevaroiksi noin 4,00 milj. m³ luonnontilaista turvetta.

9. Ilmiönsuon Punkalaitumen kunnan alueelle jäävän 97 ha:n suuruisen yli 1 m:n syvyisen alan kasvuturpeeksi kelpaava määrä on noin 2,30 milj. m³ luonnontilaista turvetta. Heikosti maatuneen rahkaturvekerroksen keskipaksuus on 2,37 m ja ollen paksuimmillaan jopa 4 m. Kasvuturpeen laatua heikentävinä tekijöinä ovat tupasvillan ja suoleväkön jäänteiden suuri määrä, ja suon kuljuisuudesta johtuvat maatuneisuuden suuret vaihtelut. Koko suon kasvuturvevarat ovat noin 14 milj. m³.

Ilmiönsuo on suurimmaksi osaksi ojittamatonta avosuota. Suo on säännöllisen muotoinen ja hyvien tieyhteyksien varrella. Liekojen määrä on vähäinen.

Polttoturpeeksi kelpaavaa turvetta ei Ilmiönsuossa ole.

10. Ketosuosta on aikaisemmin nostettu turvepehkuu. Suossa on yli 1 m:n syvyisellä 59 ha:n suuruisella alueella kasvuturpeeksi soveltuvaa heikosti maatunutta rahkaturvetta noin 0,90 milj. m³. Tämän heikosti maatuneen kerroksen paksuus on laajalla alueella yli 1,5 m. Sen soveltuvuutta kasvuturpeeksi heikentää melko runsas tupasvillan jäänteiden määrä. Liekoja pintakerroksessa on vähän.

Ketosuon polttoturvevarat ovat noin 0,20 milj. m³. Ne saadaan suon reunaosia lukuunottamatta käyttöön kuitenkin vasta sen jälkeen, kun heikosti maatunut kerros on poistettu. Liekojen määrä ei syvemmilläkään ole turvetuotantoa haittaavan suuri.

Vain Ketosuon reunat on ojitettu. Suon keskellä on puutonta avosuota. Suo on säännöllisen muotoinen ja hyvien tieyhteyksien varrella.

Koska koko suon pinta-alusta on Punkalaitumen kunnan alueella vain 5 ha, ei suon turvevaroilla ole kunnan kannalta käytännön merkitystä.

11. Arkkuinsuo on nykyään turvetuotannon kohteena. Valtion polttoainekeskus (VAPO) nostaa sieltä kasvuturvetta

jyrsinturvemenetlemällä ja polttoturvetta sekä jyrsinturvetta palaturvemenetelmillä.

Arkkuinsuon käyttökelpoiset kasvaturvevarat 300 ha:n suuruisella yli 1 m:n syvyisellä alueella ovat noin 3,50 milj. m³ ja polttoturvevarat 275 ha:n yli 2 m:n syvyisellä alueella noin 5,50 milj. m³ luonnontilaista turvetta.

12. Lylysuon keskustasta nostetaan kasvaturvetta palaturvemenetlemää käyttäen laajalta alueelta. Lylysuossa on 187 ha:n suuruisella yli 1 m:n syvyisellä alueella luonnontilaista heikosti maatunutta rahkaturvetta noin 2,95 milj. m³, josta on arvioitu saatavan noin 0,89 milj. m³ kuivaa kasvaturvetta. Kasvaturpeen laatua heikentävinä tekijöinä ovat tupasvillan ja suoleväkön jäänteet sekä suuret maatu-neisuuden vaihtelut, jotka ovat muodostuneet kuljuisuuden seurauksena.

Lylysuon pohjaosassa on polttoturpeeksi kelpaavaa hyvin maatunutta saraturvetta noin 2,9 milj. m³, joka kuitenkin voidaan ottaa käyttöön vasta pintakerroksen poistamisen jälkeen. Suon itäosassa on pieni alue, jossa on polttoturpeeksi kelpaavaa turvetta heti pinnasta lähtien ja siten välittömästi käytettävissä.

Turvetuotannon kannalta eduksi ovat suon säännöllinen ja yhtenäinen muoto, vähäinen liekoisuus ja hyvä ojitus-tilanne. Tieyhteydet ovat tyydyttävät.

13. Vihalaidansuossa on yli 1 m:n syvyisellä alueella heikosti maatunutta turvetta 1,35 milj. m³. Tässä määrässä on mukana myös jonkin verran saraturvetta. Kasvaturpeeksi sopiva heikosti maatunut rahkaturve sijoittuu suon yli 3 m:n syvyiselle alueella suon keskiosiin 47 ha:n suuruiselle alalle, määrän ollessa noin 0,94 milj. m³. Suurimmat rahkaturpeen paksuudet ovat suon luoteisosassa. Turve on hyvälaatuista sisältäen vain vähän tupasvillan jäänteitä. Myös liekoja on suossa niukasti.

Polttoturpeeksi soveltuvaa maatunutta saraturvetta Vihalaidansuossa on noin 1,25 milj. m³. Suurin osa siitä on kasvaturpeen alla, mutta suon kaakkoisosassa saraturvetta

on lähes pinnasta lähtien. Suurimmat polttoturpeeksi kelpaavan turpeen paksuudet ovat suon kaakkoisosassa.

Suon keskusta on ojittamatonta avosuota. Reunaosat ovat paikoitellen tiheästi ojitettu. Suo on säännöllisen muotoinen ja hyvien tieyhteyksien varrella.

14. Telkunsuo on melko laaja yhtenäinen luonnontilainen suoalue, jonka pinta-alasta (426 ha) yli puolet (368 ha) on puutonta aapasuota. Edustavana erikoisuutena Etelä-Suomen kermikeidasvyöhykkeessä se on sisällytetty maa- ja metsätalousministeriön soidensuojelutyöryhmän soidensuojelun perusohjelmaan (Komiteanmietintö 1977, s. 29).

15. Leutsunsuo. Lähes koko Leutsunsuon alueella on melko paksu (1 - 2 m) heikosti maatunut rahkaturvekerros. Tupasvillan jäänteiden suuri määrä kuitenkin heikentää kasvuturpeen ominaisuuksia. Suon käyttökelpoiset kasvuturvevarat ovat noin 1,00 milj. m³, josta on arvioitu saatavan 0,3 milj. m³ kuivattua kasvuturveetta.

Suo on turvetuotannon kannalta säännöllisen muotoinen ja yhtenäinen. Turvekerroksessa ei myöskään ole liekoja haitallisia määriä.

Leutsunsuossa on yli 2 m:n syvyisellä alueella käyttökelpoista polttoturvetta 0,56 milj. m³. Nämä polttoturvevarat eivät ole välittömästi käytettävissä, vaan vasta heikosti maatuneen pintakerroksen poistamisen jälkeen.

20. Nevansuosta on aikaisemmin nostettu turvepehkuu. Suossa on yli 1 m:n syvyisellä 40 ha:n suuruisella alueella heikosti maatunutta rahkaturvetta 0,35 milj. m³. Heikosti maatuneen kerroksen paksuus suon keskustassa on noin 2 m. Rahkaturpeessa esiintyy melkoisesti tupasvillan jäänteitä. Heikosti maatuneessa turvekerroksessa on ohuita paremmin maatuneita kerroksia. Näistä seikoista johtuen suon käyttökelpoiset kasvuturvevarat ovat laadultaan heikohkot.

Polttoturpeeksi soveltuvat maatuneet turvekerrokset sijaitsevat suon reunaosissa ja kasvuturvekerroksen alla. Suon yli 2 m:n syvyinen pinta-ala on 34 ha ja siltä saatava turvemäärä on noin 0,50 milj. m³.

Nevasuo on kauttaaltaan ojitettu ja laskusuhteet ovat hyvät. Suon sisältämät liekomäärät ovat pienet. Suo on lisäksi säännöllisen muotoinen ja hyvien tieyhteyksien piirissä.

23. Kuljunsuosta saadaan kasvuturpeeksi kelpaavaa turvetta melko pieneltä alueelta suon keski- ja eteläosasta. Tältä alueelta on jo aikaisemmin nostettu turvepehkuu. Kuljunsuossa on heikosti maatonuturvetta yli 1 m:n syvyisellä alueella 0,16 milj. m³. Suon Punkalaitumen puoleisella osalla on arvioitu noin 7 ha:n suuruisella alueella, jonka heikosti maatonneen kerroksen keskisyvyys on 1,36 m, olevan yhteensä noin 0,09 milj. m³ kasvuturvetta.

Kuljunsuon polttoturpeeksi soveltuvat turvevarat sijaitsevat lähinnä suon länsi- ja pohjoisosissa yli 1 m:n syvyisellä alueella. Niitä on arvioitu koko suon yli 1 m:n syvyisellä alueella olevan 0,47 milj. m³ ja yli 2 m:n syvyisellä alueella 0,10 milj. m³. Punkalaitumen kunnan alueella on arvioitu olevan käyttökelpoista polttoturvetta noin 0,15 milj. m³. Turve on suon laitaosissa hyvin maatonnutta heti pinnasta lähtien. Runsas liekojen määrä haittaa tuotantoa, joka alueen pienuudesta ja mataluudesta johtuen jäänee pienimuotoiseksi. Suo soveltuu myös metsä- ja maatalouskäyttöön. Kuljunsuon kuivatusmahdollisuudet ovat hyvät. Suo on säännöllisen muotoinen ja hyvien tieyhteyksien varrella.

5.2. Punkalaitumen käyttökelpoiset turvevarat

Punkalaitumella tutkittujen soiden käyttökelpoiset turvevarat on yhteensä 35,84 milj. m³ (taulukko 2). Tästä on kasvuturpeeksi soveltuvaa turvetta 1 550 ha:n suoalalla yhteensä 19,14 milj. m³ luonnontilaisena, mikä vastaa arviolta noin 5,77 milj. m³ kuivattua turvetta. Suurimmat kasvuturvemäärät saadaan Isosuosta, Arkuinsuosta, Lylysuosta ja Ilmiönsuosta. Näiden neljän suon sisältämät kasvuturvevarat vastaavat 77 % käyttökelpoisista kasvuturvevaroista.

Polttoturpeeksi soveltuvat turvevarat ovat 1 150 ha:n

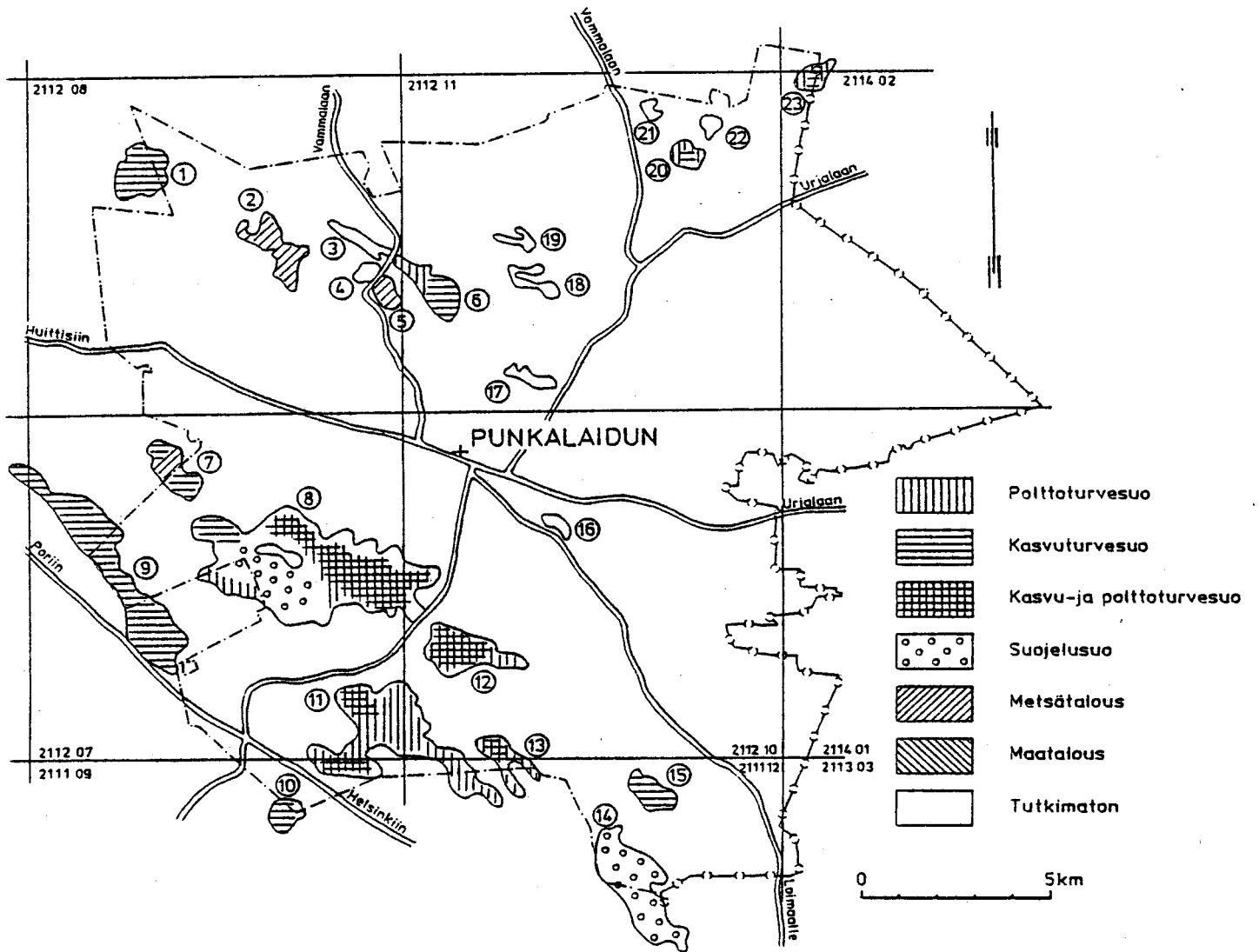
Taulukko 2: Punkalaitumen käyttökelpoiset turvevarat.

Suon nimi	Kasvuturve		Polttoturve	
	ha	milj. m ³	ha	milj. m ³
1. Hakasuo	24	0,24	-	-
2. Riuttaissuo	86	0,17	16	0,14
5. Kankaanniskansuo	10	0,05	-	-
6. Yhisuo	70	1,10	77	1,10
7. Holstinsuo	52	0,45	34	0,50
8a. Isosuo (W)	60	1,40	-	-
8b. Isosuo (E)	479	4,70	410	4,00
9. Ilmiönsuo	97	2,30	-	-
11. Arkkuinsuo	310	3,50	275	5,50
12. Lylysuo	187	2,95	159	2,90
13. Vihalaidansuo	47	0,94	67	1,25
15. Leutsunsuo	81	1,00	55	0,56
20. Nevansuo	40	0,35	34	0,50
23. Kuljunsuo	7	0,09	23	0,15
Yhteensä	1 550	19,24	1 150	16,60

suoalalta yhteensä 16,60 milj. m³ luonnontilaisena eli 6,64 milj. m³ 50 %:n käyttökosteudelle laskettuna. Tämä määrä vastaa tällä hetkellä yhden vuoden polttoturpeen kulutusta Suomessa.

Huomattavimmat polttoturvevarat ovat Arkkuinsuossa, Isonsuon itäosassa ja Lylysuossa. Näiden kolmen suon sisältämät polttoturvemäärät vastaavat 75 % tutkittujen soiden polttoturpeeksi soveltuvasta määrästä.

Kokonaiskuvan saamiseksi kunnan kaikkien soiden turvemääristä ja niiden soveltuvuudesta turvetuotantoon on alueella tehtävä lisätutkimuksia. Alueen soiden polttoturpeeksi soveltuvasta turvekerrostumista ei ole käytettävissä lämpöarvomäärityksiä niiden energiasisällön arvioimiseksi. Suokohtaiset käyttökelpoisuussuositukset on tässä vaiheessa annettu turvelaatuojen ja -määrien osalta pelkästään turvegeologisten havaintojen perusteella (kuva 26).

Kuva 26. Tutkittujen soiden käyttömahdollisuudet.

6. YHTEENVETÖ

Punkalaitumen alueella tutkittujen soiden yhteispinta-ala on 3 801 ha, josta yli yhden metrin syvyistä aluetta on 3 123 ha (82 %) ja yli kahden metrin syvyistä aluetta 2 446 ha eli 64 %. Soiden keskisyvyys on 3,82 m, josta heikosti maatunut pintakerros on 2,09 m ja paremmin maatunut pohjakerros 1,73 m.

Turvekerrostojen keskimaatuneisuus on 4,79, heikomin maatuneen pintakerroksen 3,14 ja paremmin maatuneen pohjakerroksen 6,20. Soiden luonnontilainen turvemäärä on noin 113 milj. m³, josta yli yhden metrin syvyisellä alueella noin 106 milj. m³ ja yli kahden metrin noin 91 milj. m³.

Rämeet ovat alueen vallitsevana suotyyppinä. Kaikilla alueen soilla on jonkinasteista ojitusta. Luonnontilainen suoala on 1 330 ha eli 35 % koko suopinta-alasta. Liekoiisuus on pintakerroksessa (0 - 1 m) hieman suurempi (0,9 %) kuin syvemmällä (1 - 2 m), 1,2 %. Liekojen lukumäärä vähenee siirryttäessä suon reunoilta keskustaan päin.

Turvelajeista on rahkavaltaisia 68 %, saravaltaisia 32 % ja ruskosammalvaltaisia on alle 0,1 %. Puunjäännöksiä sisältävien turpeiden osuus on 12 %.

Punkalaitumen alueella tutkituista soista enemmistö soveltuu kasvuturvetuotantoon. Niiden kokonaispinta-ala on noin 1 550 ha ja turvevarat noin 19 milj. m³. Useista kasvuturvesoista voidaan heikosti maatuneen pintakerroksen poistamisen jälkeen saada käyttökelpoista polttoturvetta. Välittömästi polttoturvetuotantoon soveltuu 7 suota. Kaikkiaan alueen polttoturpeen tuotantoon soveltuva ala on noin 1 150 ha, josta turvetta saadaan noin 16 milj. m³.

Metsänkasvatukseen tutkituista soista soveltuu kaksi. Soiden suojoelun perusohjelman mukaan on Punkalaitumen kunnassa kaksi suojoeluun tarkoitettua suota, yhteensä 683 ha.

7. KIRJALLISUUTTA

ILVESSALO, Y., 1960: Suomen metsät kartakkeiden valossa.

Comm. Inst. Forest. Fenniae 52: 2, 1 - 70.

KELLOMÄKI, E., 1970: Satakunnan turvevarat. Satakunnan

seutukaavaliitto, sarja JE turvevarat. 32 s.

KOMITEANMIETINTÖ, 1977: Soidensuojelun perusohjelma.

Maa- ja metsätalousministeriön soidensuojelun työ-

ryhmä. Komiteanmietintö 1977: 48. Helsinki. 47 s.

LAPPALAINEN, E., STEN, C-G. & HÄIKIÖ, J., 1978: Turve-

tutkimusten maasto-opas. Geologinen tutkimuslaitos.

Opas n:o 6. 46 s.

Punkalaitumen soiden turvelajisuhteet

Suon n:o	Suon nimi	Rahkavaltaiset turvelajit (S-t)												Saravaltaiset turvelajit (C-t)													Rusko-sammal-valtaiset turvelajit (B-t) SB + CB			
		Rahka (S)					S tot	Sararahka (CS)					S tot + CS tot	Sara (C)						Rahkasara (SC)						C tot + SC tot				
		S	ErS	SchS	NS	LS		CS	ErCS	SchCS	NCS	LCS		CS tot	C	SchC	EqC	PhrC	NC	LC	C tot	SC	SchSC	EqSC	PhrSC			NSC	LSC	SC tot
1.	Hakasuo	24	32	2	7	2	67	4	1	-	1	1	7	74	2	-	-	3	5	9	19	1			-	2	3	6	25	1
2.	Riuttaissuo	4	31	-	4	-	39	3	3	-	-	8	14	53				4	21	25	7				5	10	22	47	-	
5.	Kankaanniskansuo	14	29	-	8	4	55	8	3	-	-	16	27	82					8	8	3					7	10	18	-	
6.	Yhisuo	13	26	1	2	1	43	1	4	1	-	1	7	50	2	1	6	1	5	19	34	6	2	2	-	2	4	16	50	-
7.	Holstinsuo	9	55		6	3	73	2	5	1	-	4	12	85			-	-	-	-	6	-	1	1		7	15	15	-	
8.	Isosuo (W)	41	27	2	3	1	74	1	1	2	1	1	6	80	1	1	4	1	1	5	13	2	1	-	1	3	7	20	-	
8.	Isosuo (E)	23	27	-	-	-	50	10	3	-	-	1	14	64	1		-	11		2	14	7		-	8	7	22	36	-	
9.	Ilmiönsuo	30	43	4	7	1	85	2	2	-	2	1	7	92	-		1	1	-	2	4	1	-	1	1	1	4	8	-	
10.	Ketosuo	15	46	-	7	-	68	2	1	-	2	2	7	75	3		1		1	9	14	3		-	1	7	11	25	-	
11.	Arkkunsuo	14	21				35	10	4	-	-	1	15	50				5		1	6	2		6	28	8	44	50	-	
12.	Lylysuo	25	14	2	2	-	43	-	-	1	2	-	3	46	13	1	12	1	10	13	50	2	1	-		1	-	4	54	-
13.	Vihalaidsuo	13	14	1	1	-	29	3	1	2	-	-	6	35	1	1	23	13	6	13	55	1	5	1		2	2	10	65	-
14.	Telkunsuo	10	15	2	2	-	29	8	3	3	1	-	15	44	1	6	9	2	5	8	31	11	7	1	1	4	1	25	56	-
15.	Leutsunsuo	9	35	2	4	-	50	2	4	-	-	1	7	57	1	1	4	3	4	11	24	5	2	1		9	2	19	43	-
20.	Nevansuo	22	21	-	4		47	-	1	1	2	4	8	55			7	5	5	25	42			3			3	45	-	
23.	Kuljunsuo	13	28	2	3	2	48	5	-	2	-	-	7	55			5		2	32	39	2				4	6	45	-	
		22	30	2	4	1	59	4	2	1	1	1	9	68	2	1	3	3	2	7	18	4	1	1	3	2	3	14	32	